№ 17. Treschdeen, 26. Aprilî. 1900.

Jsnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: ar gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Ekfsch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksti rindinu, preekschpusê 20 kap.; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — Leepajâ: Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus plaksча; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnischa eelâ № 36 un pee M. Petersona. — Bauskâ: Ed. Drengera k. bodê. — Tukumâ: J. Birsgala kga grahm. pahrd. — Talsôs: H. Towa k. grahm. bodê. — Kuldigâ: Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — Wentspilî: Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

79. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjsch. — Schagarê: Moses Itzigsohna k. leelnogulditawâ. — Rigâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Ekfsch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — Ekfsch-un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — Walmeerâ: Trey'a k. grahm. bodê. — Walkâ: M. Rudolfa k. grahm. bodê. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kâ ari Kursemê.

Jhss atskats uf pasaules isstahdehm.

1. Aprili sch. g., kâ lasitajeem sinams, pasaules isstahde Parisê atklahta. Atklahschanas deenâ tur gan daudz kas wehl atrasts negataws un nenokahrtots, bet tâ ka isstahde buhs preejama apskatischanai wisu zauru wasaru lihdz pat rudenim, tad tagad pa pawasara mehnescheem wehl buhs eespehjams wisus sagatawoschanas darbus pabeigt pilnigi.

Pee schi atgadeena ihsti weetâ, kad ihsumâ atskatamees atpakal uf jau noturetahm pasaules isstahdehm. Tagadejâ pasaules isstahde Parisê pehz skaita ir desmitâ.

Pirmo pasaules isstahdi notureja 1851. g. Londonê. Preeksch schi laika jau weselus 100 gadus zauri bija sarihkotas ruhpneezibas un mahksllas isstahdes drihz weenâ, drihz otrâ weetâ it beeschi, bet tikai schaurakâ nosihmê, proti preeksch katras walsts un semes par sewi, tâ peem. Franzijâ, Anglijâ, Austrijâ, Wahzijâ, Kreewijâ, Schweizê, Belgijâ un Seemeku-Amerikas Sabeedrotâs Walstis. Bet 1851. gadâ Londones isstahde bija atwehrta wisas pasaules isstahditajeem, kuru skaits sche sasneedza 17 tuhkstoschu. Jstahdes plazis eenehma 92,888 kwadratmetru. Jidots tapa wairak nekâ 5 miljoni marku, bet eenemts pahri par 10 miljoneem.

No 1852. lihdz 1854. gadam sarihkotahs isstahdes bija tikai pa masai dalai starptautiskas, tapehz leelo beedrenu, pasaules isstahschu starpâ tahs neminam.

Pirmo pasaules isstahdi Londonê pahrspehja tahda pati Parisê 1855. g. daudz un daschadâ sinâ. Schihs isstahdes sarihkotajs bija keisars Napoleons. Wina galwenais noluhks bija, nowehrst kauschu prahtus no politiskahm leetahm un sagahdat jaunus eenehmumus. Jisstahde eenehma 169,691 kwadratmetru leelu plazi, sapulzinaja 22 tuhkst. isstahditaju un ismaksaja 22 milj. marku. Bet panahkumi toreisejâ Krimas karа dehl bija vandas sinâ wisai truhzigi, jo eenehma pawisam kopâ tikai 2½ milj. marku. Wahji panahkumi schini sinâ bija ari 1862. g. sarihkotai pasaules isstahdei Londonê. 1867. gadu isredsejahs atkal Parisê, sarihkodama pasaules isstahdi wehl prahwaku: plazis bija 657,520 kwadratmetru leels, isstahditaju skaits — 50,226 un apmekletaju — 10,200,000.

Wisâs pasaules isstahdês lihdz schim truhka pilniga pahrskata sewischki par Rihta- un Widus-Eiropas raschojumeem. Par teem tad dabuja pahrleezinatees tikai 1873. g. — pasaules isstahdê Wihnê, kur schihs nodalas bija ihsti bagatas. Materielâ sinâ isstahde zeeta leelus saudejumus, jo no isdotahm 44 milj. markahm bija jasaudê weseli 40 miljoni. — Nahkamo pasaules isstahdi notureja Filadelfijâ 1876. g. Jisstahdes plazis sche bija 3 reis leelaks, nekâ pirmajâ Londones isstahdê; ari isstahditaju skaits bija jau peeaudsis uf 60 tuhkst. Sche ihsti wareja pahrleezinatees, kahdus milsu sokus Amerika bija spehrusi uf preekschu. Eenehmumi tomehr ar 15 milj. marku nesedsa 32 milj. marku leelos isdewumus.

Pahraka par wisahm lihdzschinejahm bija 1878. gada pasaules isstahde pa treschahm labgahm Parisê. Pirmo reisi sche bija nodala preeksch sinibahm, un pa isstahdes laiku notureja pastahwigi kongresus sinibu weizinaschanas noluhkâ. Tomehr schi isstahde atkal neatmaksajahs, jo iztruhka 22 milj. marku. Turpmakahs isstahdes: 1879. g. Sidnejâ, 1880. — Melbornê, 1883. — Amsterdamâ, 1884. — Nizzâ, 1885. — Antwerpenê, 1886. — Nu-Orleanâ un 1888. — Briselê, Barzelonâ un Melbornê teek usluhkotas wairak par leeltirgotaju spekulazijahm, nekâ par pasaules isstahdehm ihstâ nosihmê.

Peegreeschamees tadehl 1889. g. pasaules isstahdei Parisê, kura bija sarihkota par peeminu pehz pagahjuscheem 100 gadeem no pirmahs rewoluzijas. Schihs isstahdes apbrihnojamakais preekschmets bija 300 metru augstais Eifeka tornis. Labee panahkumi materielâ sinâ (isdots tapa 9½ milj., eenemts 12 milj. marku) pamudinaja rihkotajus peeteikt drihz pehz tam pasaules isstahdi uf scho — 1900. gadu, kas nule pat atklahta. Apbrihnojamais preekschmets schini isstahdê ir milsu teleskops. (Skat. „Latw. Aw." 14. nummurâ.)

Pa scho starpu no weenas pasaules isstahdes Parisê lihdz otrai tomehr wehl Seemeku-Amerikas Sabeedrotahs Walstis eedroschinajahs isstudinat pasaules isstahdi 1893. g. Tschikagâ. Milsigee isdewumi, proti 107 milj. marku leelumâ, tomehr tapa segti wehl ar atlikumu, jo eenemts 118 milj.

Schee sposchee panahkumi materielâ sinâ pehdejâs isstahdês ween jau leezina, ka isstahschu laikmets wehl naw usskatams par nobeigtu. Ja neeestahjees smaga tirdsneezibas krihse, tad schi gada isstahdei Parisê sekos drihz atkal kaut kur zita. Labumi no pasaules isstahdehm ir bijuschi jo eewehrojami. Pee dzelzeju tinklu wairoschanahs, pee kugneezibas sekmeschanas un uzlaboschanas, tapat ari pee ruhpneezibas un ruhpneezibas mahzibas eestahschu usplaukschanas pasaules isstahdehm naw bijis maluma nopelnu. Atstahjot nost wisus sihkumus, kam isstahdes nahk par labu, wehl jo projam winas rahdihs sawus augkus sewischki techniká un mahksllâ.

G. S.

Waj pagastu amata wihri sawâ amata laikâ atswabinami no wiseem klauschu nodokleem, isnemot zelu kopschanu, waj ne?

Par scho jautajumu Ekfschleetu ministerija peeprasijusi gubernas semneeku leetu komisijahm tuwakas sinas par teem paradumeem, kahdi schai leetâ pastahwejuschi lihdz schim. Sihmejotees uf augschmineto jautajumu wispahrigi, mums no kahda amatwihra, kas kahdus 15 gadus pats bijis par pagasta wezako, peesuhtitas sekoschas rindinas: „Eewehrojot trauzeekus, kas zelahs pagasta amata wihru mahju dsihwê zaur winu amata peenahkumu ispildischanu, gan buhtu wehlams, ka pagasta amata wihri, kamehr wini ispilda sawu amatu, tiktu atswabinati no wiseem klauschu nodokleem. Bet no otras puses tas nebuhtu eeteizami. Pirmkahrt, pagasta amata wihri tagad dabun daudz leelaku algu, nekâ agrakôs gadôs; otrkahrt, klauschu nodokli, no ka pagasta amata wihri buhs atswabinati, tad kritihs uf pahrejeem saimneekeem un tos eewehrojamâ mehrâ apgruhtinahs. Sewischki tas sihmejahs uf teem pagasteem, kas peeweenoti pee ziteem, bet kur klauschu nodokli palikuschi pa wezam kâ agraki bijis. Nemsim peemehru no pahris pagasteem Dobeles aprinkî. Pee Swehtes pagasta peeweenoti Wiskalu un Mesites pagasti. Mesites pagastam ir mas klauschu, sewischki daudz masak klauschu ir prahwajam Swehtes pagastam, nekâ Wiskalu pagastam. Schim pagastam jaustur diwi leeli tilti, weens pahr Platones upi („Romas" tilts), otrs pahr Swehtes upi („Grihwu" tilts), plosts uf Swehtes upes un diwi masaki tilti. Bet Wiskalu pagastam ir tikai 17 saimneeku un Swehtes un Mesites pagastam kahdu 50 saimneeku. Ja nu no scheem 17 saimneekeem wairak teek eewehleti pagasta amatôs un atswabinati no nodokku klauscheem, tad pahrejeem nastas eewehrojami pawairosees. — Pee Brambergu pagasta peeweenoti Falzgrahwes un Kasimira muischas pagasti, bet pehdejam ir tikai kahdi peezi saimneeki. Pehz wezahs kahrtibas scheem saimneekeem jaustur diwi prahwi tilti, kas atrodahs pagasta robeschâs. Bet kad no scheem 5 saimneekeem eewehl 3—4 pagasta amatôs un tee teek atswabinati no klauschu nodokleem, kas tad? Tadehl, ja jautajums tiktu isschkirts tahdâ kahrtâ, ka pagastu amata wihri teek no klauscheem atswabinati, buhtu wehlejams, ka lihdz ar to nokahrtotu pastahwoscho klauschu nodokku isdalischanas kahrtibu."

No ahrsemehm.

Uf kara-lauka Angli sahkuschi eet atkal uf preekschu. Kâ pats lords Robertss sino, tad Angli bes lecleem saudejumeem eenehmuschi Brandfortu un Buhri, Delareja wadibâ, atkahpuschees uf seemeku rihteem, tâ tad uf Winburgas pusi. Tapat no Tabantschas apkahrtnes Buhri nu esot padsihti un Angli ari no turenes steigschus dewuschees uf seemekeem. Buhru aisdsihschana Angleem, kâ leekahs, naw wis weegli nahkusehs. Tâ it sewischi pee Hautnekas aisas, kahdas 15 werstis no Tabantschas, notikuschas wairakkahrtigas sihwas zihnas, pee kam Angku generalim Diksonam reis wajadsejis atkahptees un aistaht wisus sawus pahrtikas wesumus eenaidneeku rokâs. Tapat generalim Hamiltonam nahzees wirsitees atpakal uf Tabantschas pusi. Beidsot tad nu gan Buhri atkahpuschees, Angleem saronotees arweenu leelakâ pahrspehkâ. Leelakâ daļa Buhru aisgahjuse uf seemekeem, katschu weens prahwaks pulks pehz paschu Angku sinahm dewees atpakal uf deenwideem, uf Wepeneras pusi, tai tâ Angkus apdraudetu no muguras. Wispahr Angleem nebuht naw isdewees, Oranschas deenwidus daku no Buhreem istihrit, kâ wini saka. Generalis Oliwjè no Wepeneras naw wis aisgahjis uf seemekeem, bet uf Smitfildu; tapat ari wehl daschâs zitâs weetâs Oranschas deenwidôs parahdijuschees atkal Buhru pulzini. Protams, ka preeksch Angleem ta ir wisai nepatihkama leeta. Ja nu tomehr Angli grib eet uf preekschu, eekams zelsch aiz muguras pilnigi droschs, tad wineem drihz ween war iseet stipri plahni. Angku kara-pulki nupat tika stipri nomoziti, kerstot Buhrus pa Oranschas deenwidus rihteem; ja nu wineem bes atpuhtas steigschus jadodahs atkal uf seemekeem, tad wineem drihz ween waretu peetruhkt elpas, jo wairak wehl tadehl, ka pahrtikas un zitu wajadsibu apgahdaschana top jo deenas gruhtaka. Lords Robertss laikam grib ispildit sawu ahrsemju suhtneem doto apsolijumu, ka drihsumâ aizinahs winus uf meelastu Pretorijâ. Bet lihdz Pretorijai wehl loti tahku un ne weenreis ween jau Angku generali palikuschi ar sawu leelibu kaunâ!

Angku saudejumus lihdz Kronjes sawangoschanai leelakâ Kapsemes awise aprehkina schâ: Sawangoti 3000, slimibâs miruschi 4000, kaujâs krituschi 14,450, nelaimes gadijumôs galu dabujuschi 100, eewainoti 43,350, tâ tad kopâ 64,900 wihri. Ja pee teem peeskaita saudejumus pee Kronjes sawangoschanas ar 4000 un pee Ledismitas atswabinaschanas ar 1700 wihreem, tad wisu saudejumu isnahk 70,600 wihru. — Buhri pehz winu sinahm saudejuschi lihdz 16. Martam: krituschu 677, eewainotu 2129, zaur nelaimes gadijumeem nogalinatu 24, tapat eewainotu 171, slimibâs miruschu 99, wehl slimnizâs un ahrsteschanâ 1251, t. i. kopâ 4351 wihru. Ja peeskaita lihdz ar Kronji sawangotos 4000 wihrus, tad saudejumi tomehr wehl nesneedsahs lihdz 9000.

Kamehr Angli netaisnajâ karâ schkeesch naudas miljonus pehz miljoneem, tamehr Jndijâ zeeschot badu jau pee 80 miljonu zilweku, un newis tadehl, ka truhktu baribas, bet tadehl ka issuhktajeem eedsihwotajeem naw naudas, par ko maisi pirkt. Bet preeksch Jndijas Angleem naudas naw! Nule Wahzijâ, laikam uf pascha keisara Wilhelma paskubinajumu, sahkta lasit nauda preeksch Jndijas badazeetejeem. Tatschu tautas wairums schini leetâ isturahs wehsi; dewigi ir tikai Schihdu bankeeri un reti ziti bagatneeki, kam weitala dehl gribahs palikt ar Angleem labâ draudsibâ. Laikrakstî it pareisi aisrahda, lai jele Angli paschi labak isdod sawus miljonus preeksch sawas walsts badazeetejeem, nekâ apspeesch brihwo, duhschigo Buhru tautinu. —

Wahzijai patlaban leeli swehtki. Proti pagahjuschâ sestdeenâ Wahzu trona-mantineeks palika pilngadigs, sasneegdams 18 gadu wezumu, un schee pilngadibas swehtki tad nu teek wisâ walsti leeliski swineti. Ari zitas walstis pee scheem swehtkeem nem dalibu, suhtidamas uf teem sawus weetneekus. Tâ no Kreewijas nobranzis Leelkness Konstantins Konstantinowitschs. No Austrijas turpretim jau peektdeen Berlinê eerodees pats keisars Franzs Josefs. Wahzeeschi scho apzeemojumu istulko kâ zeeschas draudsibas sihmi starp Wahziju un Austriju un peeschkir tam leelu politisku nosihmi. Ja eewehro, ka keisars Franzs Josefs panehmis ari lihdz sawu ahrleetu ministri, tad apzeemojums gan katrâ sinâ jadehwê par loti eewehrojamu notikumu politiskâ sinâ un jadomâ, ka Berlinê schinis deenâs tiks pahrrunati loti swarigi politikas jautajumi. Nosihmigi ari, ka keisars Franzs Josefs eezehlis Wahzu keisaru par Austrijas armijas generalfeldmarschalu. —

Uf Parises pasaules isstahdi atsuhtita ari kahda Kreewijas Keisara dahwana republikas presidentam Lubè — ta ir Franzijas karte, kas isgatawota no daschdaschadeem dahrgakmineem. Karte ir deesgan prahwa. Katra guberna ir sewischkâ marmorâ eegreesta. Daschdaschadu sugu dahrgakmeni

Paspahrnê.

Wezo Latweeschu tautiskee dsehreeni. (Alus, meestinsch un behrssulas.)

No Dr. A. Bielensteina.

(Turpinajums.)

Nu apskatisim tuwaki „seiju". Seija tâ eerihkota: pate uslikta uf kahda krahga, kursch tik augsts, ka apaksch ballas war pabahst spanni. Krahgis ir taisits no diweem krustiski salikteem stipreem kokeem. Tahdus krusta krahgus wehl tagad leeto preeksch weschas-ballas uslikschanas. Waj atkal seiju leek weenkahrschi uf „rumbu lakamâ benkâ". Seijas dibinâ, paschâ widû zaurums; ja balka leelaka, tad zaurums eetaisits wairak uf weenu malu. Ballas zaurums aisbahsts ar milnu jeb milni jeb weenkahrschu garu tapu. Uf ballas dibina apkahrt tapai ir nolikti 3—8 koki jeb sprunguli (klahsta koki no klaht), kureem tani pusê, kura guk uf ballas dibina, ir isgreesta reewa, pa kuru alus tek uf ballas zaurumu. Wisapkahrt zaurumâ eebahstai tapai ir apseeti garkuhlu salmi tahdâ wihsê, ka salmu gali sneedsahs lihdz ballas dibenam un apklahj to ar wiseem klahsta kokeem. Daschu reis leek uf ballas dibena wehl otru kahrtu salmu, lai alus tihraki iskahstos.

Wisu isspeto misu nem ar kipi un leek seijâ. Tad lej wahroschu uhdeni wirsû, lihdz kamehr balka pilna. 1—2 stundas wajadsigas, lai stiprums no eesala tapu iswilkts. Tad pagreesch tapu masuleet walâ un alus sahk tezet. Pirmais ir stipraks par wisu zitu. Otrs, treschais un pat zeturtais uhdens uslehjums dod wahjaku, nestipraku alu, kuru salej kopâ ar stiprako. Spannis apaksch seijas eelikts grahpi, lai pahri ejoschais alus nelihtu semê. Jt ihpaschi no isdserschanas glabâ pirmo alu. Nolaisto alu lej wannâs, lai winsch jo ahtri atdsistu.

Wehl zitu, masak wezu alus bruhweschanas metodi leeto tanis apgabalôs, kur malka dahrga, p. p. Dobeles apgabalâ. Tè eesalu nezep ar karsti nodedsinateem akmineem, bet sagatawoto eesala mihklu schauj maises krahsni ar lisi un tur to zep. Zepschanas laiks apmehram trihs stundas. Ahrâ welkot iszepuscho eesala mihklu ber wannâ, kura krahsns preekschâ uf isklahta maisa nolikta; maisa samdehl klahts apaksch wannas, lai neweens gabalinsch no sazeptas kamaras neeetu pasuschanâ. Eesala mihkla, salda buhdama, peelihp pee krahsns klona. Peezepuscho kamaru ruhpigi no klona nokasa daschu reis pat behrni, kurus wehl labi siltâ krahsnî bahsch eekschâ. Wisu iszepto eesala mihklu ber seijâ, tad lej wirsû karstu uhdeni un t. j. pr., kâ jaw pirmit aprakstits. — Deenwidus-rihta Widsemê (Kalsnawâ) tapat bruhwê alu, kâ Dobeles apgabalâ.

Apinus leeto sekoschâ wihsê: Papreekschu winus wahra, tad lej ar wisu uhdeni seijâ uf salmeem apaksch eesala waj wahrito apinu wirumu ar paschem apineem lej audekla kulitês un leek wannâs, kurâs alu dsesina.

Apinus Latweetis lasijis gan meschâ, gan no alkschnu un kahrklu kruhmeem upmalâ un dara schodeen wehl tapat, ja naw winus dehstijis sawa dahrsa sehtmalâ. Apinus usglabâ koka traukôs ar zeeti slehdsoschu wahku, kuru ar akmineem nosloga.

Tautas dseesma min ari apinu peelikumus, p. p.:

Dser, bajari, newainojis
Nabadsina alutiņ';
Purwâ tahdi silgal(w)ischi,
Tee nabaga apenischi. (Wez-Seeksahtê.)

(Silgalwischi = brunella vulgaris, pehz Jac. Johnsona; pehz Ulmana wahrdnizas = Melapyrum memorosum; augs seed Julijâ un Augustâ; masaka silgalwischu suga seedot jaw pawasari.)

Dseltans alus kanninâ,
Kur tee tahdi apenischi?
Tee semneeku apenischi,
Pur(w)â masi sihkainischi.
Weenu reisu nodsehros,
Wisa meesa nodrebeja;
Kad wehl dsertu otru reis',
Tuhlin stahwu zilatos. (Walmeerâ.)

(Portulaks jeb sihkas ir ruhktas garschas.) Jgauni leeto kâ apinu peedewas pee alus bruhweschanas wahwerinus jeb wahwerajus.

Lihdz ar apinu peedewahm peeminescha nabagaku lauschu raudsetus dsehreenus, uf kureem tautas dseesma aisrahda kâ uf alus weetneekeem, p. p.:

Wedeji raudaja, proj' eedami;
Kas dos sehtai tahs labas' deenas?
Sehtâ ruhga kahlu spannis,
Apentinu ween wajaga. (612.)

Bruhtes wedaji, mahjâ brauzot, behdajahs, ka dsihres nu beiguschahs. Mahjâs wineem naw alus, bet weenkahrschaks dsehreens. Daschadas dahrsa saknes un pat beeschu lapu kahti nemti preeksch raudseta dsehreena pagatawoschanas. Dsehreenam ruhktumu dewa ar apineem.

Pirmit aprakstitâ alus bruhweschana traukôs noteek wehl jaunakâ laikâ. Bija laiki, kur Latweeschi wehl nemahzeja taisit wannas, ballas un kublus; schos traukus wini senak nemas nepasina. Schis preekschwehsturigais laikmets sneedsahs lihdz muhsu deenahm wehl tanis apgabalôs, kuri no kulturu wideem tahlu nost. Augschkursemneeki un Witebskas gubernas Latweeschi leeto wehl tagad seijas weetâ trauku, kursch siles weidâ isgirsts no alkschna klutscha. Abus klutscha gala zaurumus aistaisa ar dehleem. Weenâ no gala dehlischeem ir zaurums ar leektu pagarinajumu, pa kuru alus tek traukâ. Tukscho widu kluzis abôs galôs apstihpots, lai tâ to aissargatu no pahrplihschanas. Uf trauka dibina likti pehz trauka apaluma leekti kozini, kureem apakschejâ pusê isgreesta renite. Ja nu rihkojahs uf alus bruhweschanu, tad leek uf kozineem salmus, uf salmeem apinus, uf apineem eesalu, tapat kâ nupat aprakstits. Isschkiriba tikai pastahw eeksch tam, ka jaunlaiku seijas weetâ ir wezu wezais isdobotais trauks.

Ja nu alus no weena waj otra seijas trauka nolaists un naw wairs karsts, bet remdens, tad leek pee misas kahdâ masakâ trauzinâ raugu. Tiklihdz kâ ruhgschana pee weenmehrigas maisischanas eesahkusehs, tad lej ruhgstoscho misu arweenu no masakâ trauka leelakâ, lihdz kamehr beidsot wiss alus saraudsets. Pee ruhgschanas lej alu no weena trauka otrâ un maisa ar tschatschi, lai apakschejahs dakas neeeskahbtu. Pehz tam, kad alus pawisam auksts palizis, to lej muzâs. Muzas leek starp diwahm pagalehm krusteem uf wannu waj balku, kurâs pa walejo spunda zaurumu tek pahri ejoschais alus ar raugu. Pee ruhgschanas muzas peelej arweenu atkal pilnas, lai ruhgstoschais alus waretu atkal eet pahri. Deenas laikâ alus ir noruhdsis. Tâd aisbahsch muzahm spundi, aismuhrè to ar mahleem un muzas noleek wehsâ weetâ. Lai pee alus nolaischanas nebuhtu jataisa spundis walâ, tad muzas greestôs eerihkots swihkis, mass zauruminsch, aisbahsts ar tapinu, kuru laischanas brihdi attaisa walâ.

Beidsot peeminescha, ka Latweescheem pat wehl muhsu deenâs ir koka trekteri. Trektera augschejai, 40 zentim. garajai dakai ir silites forma; silite izsirsta no behrsa koka. Koka kahts ir silitê no apakschas eelikts. Tad ir wehl sastopami eglu koka trekteri. Augschejai dakai ari silites weids (17 zm. gara, 11 zm. plata); trektera kahts naw eelikts no zita koka, bet tani weetâ isurbts dabigi peeaudsis sars. Tahdus trekterus leeto wehl schodeen pee alus un brandwihna pildischanas, waj ari pee leelakahm uhdens wahtim.

Mehs runajam no wahtim un eedomajamees wahtis no dehleem taisitas. Seno laiku Latweetim tahdas no dehleem taisitas muzas nebija pasihstamas un winu weetâ winsch zitadi islihdsejahs.

Jurburgas apgabalâ ir Leischeem muzinas (taisni preeksch alus) no klutscheem zirstas, kuru mehri man naw peedoti. Muzinas ir abôs galôs teewakas nekâ widû un katrâ galâ ar diwahm, laikam koka, stihpahm sastihpotas, ar tschetrkantigu spundas zaurumu un spundi. Dobeles tuwumâ atrasta pee kahda masmahjneeka loti glihti isstrahdata muzina, kurâ turot brandwihnu; muzina esot mantojums no tehwu-lehwu laikeem. Muzinas garums ir 27 zm., abu teewako galu zaurmehrs 15 zm. Abi dibini ir eelikti, bet kâ, to pats muzinas ihpaschneeks ari nesin pateikt. Tagad muzinai katrâ galâ pa weenai dselss stihpai; senak, pehz ihpaschneeka pascha isteikschanas, dselss stihpu weetâ esot bijuschas koka stihpas. Schai lihdzigas muzinas ir toreis wisur leetotas, un netik ween masinas, bet ari leelakas. Es gribetu domat pirmkahrt: ka schahdi muzai lihdzigi trauki senak ari par muzahm saukti. Otrkahrt: ka wezo Latweeschu no klutscha zirstâ muza wehlakôs laikôs ir peelihdsinajusehs tâ formas, kâ isstrahdaschanas sinâ Wahzeeschu atwestai dehlu muzai, kas sihmejahs uf spundi un spundes zaurumu; masakais naw ne Latweescheem, ne Leischeem ihpascha nosaukuma preeksch spundas, waj kas sihmejahs uf abu galu teewumu, kursch pee klutscha zirstahm muzahm masak wajadsigs, kâ pee dehlu muzahm.

(Turpmak beigums.)

mainahs weens ar otru. Upes kà selta straumes spihd zauri gubernahm un pilsehti brihnischkigi wisuko saulê. Katra pilsehta ir ar kahdu rubinu, smaragdu waj opalu usshmeta. Ka Parise ir dsirkstoschs dimants — pats par sewi saprotams. Wiss kopà ta ir reta bagatiba — karte ismaksajusi kahdus trihs miljonus rubku un winu isgatawojuschi Kreewijas schi darba labakee mahkslineeki. Pehz isstahdes schis darbs tiks eeweetots eewehrojamâ Parises mahkslas mujejâ. —

Parises pasaules isstahdi jau paschâ eesahkumâ nepatihkami pahrtraukusi leelaka nelaime, par ko pagahjuschâ nummura telegramas sinoja. Sabrukuschais tilts saweenojis isstahdes plazi ar kahdu blakus eerihkojumu un bijis nule kà pabeigts taisits. No drupahm iswilkti 8 nonahweti un kahds desmits eewainotu. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Eekschejahs misiones plaschajâ darba laukâ pelna ihpaschu eewehribu **jaunekku beedribas.** Kreewijâ — zik scho rindinu rakstitajam sinoms — ir schimbrihscham 10 schahdas beedribas. Wezakà no tahm ir Peterburgas beedriba, kas nupat, 16. Aprili, swineja sawus 32. gada swehtkus. Winas dibinatajs, tagadejs goda presidents, ir mahzitajs A. Findeisens; preekschneeka weetas ispilditajs schimbrihscham mahz. J. Grünbergs. Beedru skaits isg. gadâ bija — 129. Beedribas telpâs (Ново-Исаакіевская 24.) notura ik swehtdeenas wakaru — isnemot wasaras mehneschus — sapulzes, kurâs eeeja tikpat beedreem, kà weeseem brihwa. Te top tad turets kahds preekschnesums par kahdu sinatnes arodu, literaturu, misioni u. z. Pehz preekschnesuma sapulzetee nodseed kahdu garigu dseesmu un beedribas preekschneeks waj wina weetneeks tura ihsu luhgschanu. Pehz tam war katris weesmihligajâs telpâs wehl pahri stundas patihkami laiku pawadit, waj nu tehrsejot, spehlejot daschadahs spehles, kà schachu, dambreti u. z., waj ari laikrakstus lasot, kuru uz beedribas lasoma galda ir prahws skaits (isg. gadâ 39). Bufete gahdà atkal par meesigu atspirdsinaschanu, tehju un daschadeem uskoschameem (reibinoschi dsehreni netop pahrdoti). Pastarpam beedriba sarihko ari tà dehwetos familijas un omulibas wakarus (pag. gadâ 6) ar ihsti bagatigu un daudspusigu programu, kà dseesmu un musikas preekschnesumeem, deklamazijahm, ihsakeem jautreem waj tikumigi pamahzoscha satura uswedumeem, literariskeem preekschlasijumeem, wingrotaju usstahschanos u. t. t. Sewischku swaru beedribas preekschneeziba leek uz bihbeles stundahm, kas top noturetas ik zetortdeenas wakaru, kur tad teek apluhkotas un pahrrunatas daschadas swehtu rakstu weetas. Papreeksch kahds no beedreem nolasa sawu apzerejumu par nodomato rakstu weetu, tad wakara waditajs, mahzitajs, istulko nemto tekstu un tam seko sawstarpiga wispahriga pahrrunaschana par to. Bihbeles stundu waditajs bija isg. gadâ mahz. Grünberga kgs, apmekletas tahs bija no zaurmehrâ 38 personahm. Ahrkahrtigi jauku baudijumu ari plaschakai publikai beedriba sagahdaja zaur tahku jo tahku pasihstamâ un eeslaweta Leipzigas solo-kwarteta konzerteem. Schis kwartets (2 kungi un 2 dahmas) peekopj weenigi basnizas dseedaschanu, t. i. wina konzertu programa sastahw tikai is garigahm kompozijahm, un schee dseedataji ir eegumuschi schai arodâ tahdus ahrkahrtigus panahkumus, — gribetos gandrihs sazit pilnibu, — wispahrigu atsinibu un tahdu slawu, kuru dehl wisleelakee mahkslineeki waretu winus apskaust. Uz Peterburgas jaunekku beedribas luhgumu schee dseedataji eeradahs ap isg. Seemas-swehtkeem scheit un dewa 7 konzertus weetejâs luteru basnizâs; eenahkums no scheem konzerteem, pahrak par 2000 rubkeem, tapa nolemts daschadeem labdarigeem mehrkeem, no teem pahri par 1000 rbl. schejeenes jaunekku beedribai preeksch nama buhwes. Beedriba sarihkoja isg. darbibas gadâ bes tam wehl weenu garigu konzertu ar sawa dseedataju koru un daschu solistu laipnu peedalischanos. — Beedribai ir ari saws musikas koris. Beedribas biblioteka sastahw is kahdeem 900 schjumeem un beedri dabon grahmatas lasischanai par brihwu. Tad wehl beedriba isdod ari sawu laikrakstu (reisi mehnesi). Wehl buhtu jamin beedribas wingrotaju nodaka un Angku mahzibas stundas, kà ari nesen ussahktahs wijoku stundas. Kà blakus nodaka pastahw pee beedribas „Baltâ Krusta" sabeedriba, kuras dalibneeki nodod sawâ starpâ swinigu solijumu, west tiklu, schkihstu dsihwi. Schihs nodakas sapultschu waditajs ir mahz. K. Waltera kgs. Kà no ta wisa redsams, tad beedribas mehrkis un noluhks ir, gahdat par to, ka jaunekkeem buhtu kur patihkami un leetderigi sawu brihwo laiku pawadit, kà ari modinat un stiprinot winu starpâ intresi preeksch kristigas mahzibas un bihbeles un mudinat tos uz dsihwi kristigâ garâ. Teescham jauks un zehls mehrkis. Beidsot wehl japeesihmê, ka beedriba ir nodomajusi buhwet sew namu, kuram noluhkam ir jau ussahkta naudas wahkschana. Ja beedribas nodoms peepildits, t. i. ja teescham sanahktu wajadsigee lihdsekli nama buhwei, tad zaur to buhtu panahkts pateesi atkal kaut kas swarigs, proti, buhtu eespehjams, sagahdat jaunekkeem glihtus un lehtus dsihwokkus, kur tee lai waretu baudit un just kristigas mahjas kahrtibas meeru un swehtibu. J. M.

No Peterburgas. Krona brandwihna monopols 1898. g. bijis eewests jau 35 gubernâs walsti. Pawisam eenemts minetâ gadâ no brandwihna monopola 227,818,000 rubku, atwelkot no schihs summas isdewumus un 124½ miljonu rubku akzises, kronim palizis skaidras pelnas 32½ miljona rubku. Pawisam pahrdots brandwihna un spirta minetâ gadâ 31,112,723 wedri waj zaurmehrâ ½ wedra uz weena eedsihwotaja minetâs gubernâs. Tà tad monopolu eewedot wairojahs krona eenehmumi un tapat ari brandwihna patehreschana.

No Peterburgas. Palihgi Buhreem. Schajâs deenâs, kà „Now. Wr." sino, doschotees uz Transwalu pulzinsch sawwalneeku. Orlas pilsehtas eedsihwotaji esot sametuschi wineem 12,000 rubku zeka naudas. Preesteris Joans Sergijews Kronschtatê sawwalneekus swehtijis ar leelâ engeka Mikeka swehtbildi un peesuhtijis wineem schahdu wehstuli: „No wisas sirds pawadu ar Deewa swehtibu droschsirdigos sawwalneekus un ar leelâ engeka Mikeka swehtbildi. Eita Deewa wahrdâ un aisstahwat ar sawahm kruhtim netaisni peemekletos un waijatos Buhrus. Lai Deews jums dod waj nu pahrnahkt ar godu un preeku, waj krist ar slawu un dabut no Deewa newihstamo slawas kroni."

No Jekaterinoslawas. Pats sadedsinajees. Kahds tureenes semneeks, 51 gadu wezais Babenko, eedomajees sewi par breesmigi leelu grehzineeku. Lai nu sawus grehkus ispirktu — winsch nodomajis pats sadedsinatees. Eerazis sehtswidû leelu stabu, apkrahwis to no wisahm pusehm ar sauseem schagareem un salmeem, tad peesehjees pee staba un ar wakejo roku peelaidis uguni. Uguns sahka degt un pehz brihtina gaischa leesma apnehma upuri, kas mokâs lozijahs pee staba. Pamanijuschi uguni, peederigee isskrehja laukâ, bet bij jau par wehlu. Striki bij pahrdeguschi, bet pats nelaimigais, leelas mokas zeesdams, zepa uz oglehm. Tuhlit pasinoja polizeju un Babenko aisweda uz slimnizu, kur tas nomira breesmigâs mokâs. Nelaimigais spehjis tik wehl pateikt, ka ar scho darbu gribejis sawus grehkus ispirkt.

No Warschawas. Awise par welti preeksch nabadsigeem. Sche nodomats isdot preeksch masturigakeem eedsihwotajeem awisi, ko diwi gadi lasitajeem dos par welti un wehlaku nems neezigu atlihdsinajumu. Lai masinatu isdewumus, tad katram lasitajam buhs jaeet uz ekspediziju pehz awises. Isdeweji domà uz leelu skaitu sludinajumu, no kuru eenahkumeem domà segt isdewumus. — Tà tad sche laikam tikai smalks weikals — sludinajumu lapa sem awises wahrda.

No Feodosijas. 19. Aprili sche nomira Kreewu eewehrojamais glesnotajs Aiwasowskis, kas dsimis 17. Julijà 1817. gadâ schinî paschâ pilsehtâ. Sewischki daikas bij mahkslineeka juhras glesnas. Apglabaschana ar leelu swinibu notika 22. Aprili.

No Pleskawas. Mahzitaja eeweschana. 16. Aprili sche swinigâ kahrtâ eewests par Latweeschu mahzitaju Pleskawas Jehkaba draudsê Ludwigs Tschischko. Eeweschanu isdarijis, kà „St. Pet. Ztg" sino, mahzitajs G. Keusslers no Peterburgas un weetejais mahzitajs Bresinskis. Ar to nu beidsees ilgais kildu laikmets dehl Latweeschu mahzitaja iswehleschanas un eeweschanas Pleskawâ. Zerams, ka tas tureeneescheem buhs tikai par labu.

No Saratowas. Dsehrumâ. Starp dascheem Warschawas tirgotajeem isplatijuschahs baumas, ka kahds tirgotajs Saratowâ buhschot „bankrotet". Warschaweeschi tuhlit suhtijuschi sawu pilnwarneeku, lai „glahbj, kas wehl ir glahbjams". Israhdijees, ka kahds tirgotajs, labu duhschu eetaisitis, saaizinajis sawa weikala personalu un isskaidrojis, ka „ta leeta wairs neeet un ta bods jataisa zeeti". Tikai otru deenu winsch apkehrees, ko tas dsehrumâ isdarijis. Kad nu atbraukuschais pilnwarneeks tuhlit pagehrejis, lai samaksà 150,000 rubku, tad nu tirgotajam pateescham wajadsejis „bankrotet".

No Kaunas. Pehrschana wehl godâ. Kà „Seew. Sap. Slowo" sino, meesas sodi te wehl pilnôs seedôs. Tà Schauku aprinki 10 gadu laikâ 1223 gadijumôs leetots meesas sods. Wiswairak pehrti Weekschnas, Grudsas, Schagares un Kruku pagastôs — 166 lihds 96 gadijumi katrâ. Sen sen jau buhtu laiks pasust schai wehrgu-laiku atleekai! — Pee schi gadijuma wehrts wehl aisrahdit, ka Kaunas guberna ir pilsehts Poneweschа ar wairak kà 15,000 eedsihwotajeem, bet tur naw — neweenas pilsehtas skolas!

Widseme.

No Rigas. Kà Rigas pilsehtas walde schogad pabalstihs daschdaschadas mahzibas eestahdes, par to wina patlaban idewuse tuwaku saratstu. Pehz scha saratsta minetâ walde schogad daschadahm beedribahm un priwatpersonahm, kuras ustura wispahrderigas mahzibas eestahdes, pasneegs 24,150 rbl. leelu pabalstu. Rigas politeknika dabuhs 10,000 rbl., kuru summu ta sanems lihds 1906. gadam. Literaristi-praktisklâ sabeedriba, kura ustur wairak skolas, senakus gadus dabuja pabalstu pa 3000 rbl. gadâ; tagad tas pamasinats uz 1000 rbl; tapehz ka daschas no schihs beedribas skolahm pa starpahm jau tikuschas atkal slehgtas. Wahzu amatneeku beedribas dabuhs preeksch winas waditahs amatneezibas skolas 8000 rbl. leelu pabalstu. Schi skola kalpo Rigas truhzigai kauschu schkirai. Rigas ruhpneezibas skolai nolemts pasneegt 300 rbl. Jaunawu beedribas ruhpneezibas skola dabuhs 1500 rbl., kahda masbehrnu patwerksme — 200 rbl., Rigas kurlmehmo skola — 200 rbl., otra schahda schejeenes eestahde — 100 rbl. Platz idse wada skolu preeksch garâ aprobeschoteem zilwekeem; schi eestahde dabuhs 400 rbl. Pfeifera idse ustur skolu preeksch wahrgeem behrneem un dabuhs 300 rbl. Aklo patwerksmei dos 400 rbl. Zeetuma konditejas dahmas ruhpejahs par arestantu behrnu mahzischanu; scho darbibu pilsehta pabalstihs ar 250 rbl. Kreewu elementarskolahm, Jaroslawas eelâ, pasneegs 600 rbl. Krastina elementarskolai dos 300 rbl. un Pahrdaugawas Tornakalna Latweeschu palihdsibas beedribas skolai pasneegs 600 rbl. leelu pabalstu. Austars.

No Rigas. Magistris Ernsts Birsmans †. 15. Aprili uz muhschiu aismiga Rigas Latweeschu starpâ loti pasihstamais un zeenitais apteekas ihpaschneeks magistris Ernsts Birsmans, nepilnus 40 gadus wezs. Rigas Latweeschu Beedribâ winsch bij weens no pascheem zentigakajeem darbineekeem, kas ar sawu sparigo idealismu un karsto tautas mihlestibu spehja ari zitus leelâ mehrâ lihds aisraut. Par wina nopelneem jauku leezibu nodewa 21. Aprili pee wina kapa turetahs daudsahs runas un koschahs puku balwas.

No Rigas. Skolotaju sapulzes. Kà „Rischsk. Westn. sino, tad schowasar nodomats sasaukt laukskolotaju sapulzi Rigas rajonâ. — Kà sinams, no nosazijumeem, pee tahdahm sapulzehm drihkst peedalitees tikai weena rajona laukskolotaji. Winas wada inspektors un tur war pahrrunat no preekschneezibas liktus jautajumus. Publika pee tahm newar peedalitees.

— **Rigas Latweeschu naudas eestahschu darbiba 1899. g.** 8 Rigas Latweeschu naudas eestahdes minetâ gadâ, kà „Balt. Wehstn." raksta, apgrozijuschas pawisam 36,931,323 rubki; pirmo weetu apgrozijuma sinâ eenem Widsemes Sawstarpigâ Kreditbeedriba. Beedru skaits wisahm schihm eestahdehm kopâ bijis 5994. Wiswairak beedru bijis Latw. amatn. pal. beedr. krahj- un aisdewu kasei (1839) un Widsemes sawst. kreditbeedribai (1095). Nihzibas kapitals pawairojees no 443,822 uz 536,905 rubkeem. Noguldijumu kopsumma sneedsahs pee 4,252,985 rubki, aisdewumi — pee 4,797,326 rubki. Wiswairak noguldijumi pawairojuschees Berga Basara kasei un I. Pahrdaugawas sabeedribai. Wisleelakais pamata kapitals bijis Latw. amat. pal. beedr. krahj- un aisdewu kasei — 73,002 rubki un Widsemes sawst. kreditbeedribai 51,477 rubki. Tihru pelnu wisas naudas eestahdes kopâ atlizinajuschas 85,086 rubli. Wisprahwakà pelna bijusi Widsj. sawst. kreditbeedribai — 41,272 rubki, Latw. amat. pal. beedr. krahj- un aisdewu kasei — 13,297 rubki, Rigas krahschanas un aisdoschanas beedribai — 9688 rubki, Rig. amat. krahj- un aisdewu kasei — 8709 rubki, Berga basara krahj- un aisdewu sabeedr. 6335 rubki, pirmajai pahrdaugawas krahj- un aisdewu sabeedr. 3903 rubku, otrajai 1715 rubki, un treschajai Rigas krahj- un aisdewu sabeedribai — 167 rubki. Beedreem ismaksatâ diwidende ir 10, 8 un pa leelakai daksai 6 prozenti. Ar atsinibu jamin daschas no schihm naudas eestahdehm, kas no sawas tihrahs pelnas seedojuschas ari kahdas summas preeksch wispahribas noluhkeem. Tà Widsj. sawst. kreditbeedriba seedojusi 3600 rubku laukfaimneezibas un ruhpneezibas weizinaschanai, Rigas krahschanas un aisdoschanas kase dewusi 300 rubku dibinajamai amatneezibas skolai, 25 rubki amatneeku kurseem, Berga basara kase — 300 rubku dibinajamai amat. skolai, 50 rbl. Latw. labd. beedribai un 25 rbl. Derigu Gr. nodokai. Wispahrigi tomehr jasaka, ka zitas no schihm eestahdehm pahrak wehl skopas preeksch wispahrderigeem noluhkeem, sewischki tas war sihmetees uz Latw. amatn. pal. beedribas krahj- un aisdewu kasi un uz Rigas amatn. krahj- un aisdewu kasi. Pirmà no sawas 13,297 rubki leelahs tihrahs pelnas naw ne kapeiku dewusi preeksch wispahribas noluhkeem. Teem kungeem tahs augstahs diwidendes un sawi maki stahw pahrak tuwu pee sirds.

— Wisâ **Widsemê** esot **pawisam 1241 beedriba;** no tahm aprinkôs 883 beedribas. Leelakâ daka ir sawstarpigas ugunsapdroschinaschanas beedribas un daschdaschadas beedribas praktisteem un weikala noluhkeem.

— **Pee Rigas politeknikas** nodomats eerihkot augstaku peensaimneezibas skolu.

— Rigas **uhdenswads** isdewis 1899. gadâ 180,257,999 kubikpehdas uhdena. Uhdenswads pagahjuschâ gadâ bijis eewilkts 3078 namôs. Uhdenswada truhbu garums bij 88 werstes.

No Jaun-Peebalgas. Ugunsgrehki. Naktî no 14. uz 15. Aprili ap pusnakti schejeenes Abrupu krogus trodsineeka J. Swaigsnites kuhts stahweja leesmâs ... Saudejumu kopwehrtiba sneedsahs pahri par 1000 rubkeem. Sadedsa 46 lopu dsihwibas. Uguns zehlons wehl naw issinats. — Taî paschâ naktî nodedsa K. mahjas saimneekam E. klehts. Saudejumi wehl naw issinati. — Fr. Airetajs.

No Wez-Peebalgas. Saimneeku stahwoklis. Muhsu saimneeku apstahkli top arweenu gruhtaki un wini arweenu ar leelakahm ruhpehm raugahs nahkotnê. Saimneeku raschojumu zenas arweenu wairak kriht, kamehr par tahm leetahm, kas wineem japehrk, jasamaksà arweenu dahrgaki. Newaredami dabut gahjejus un zitu eemeslu dehl, daschi schejeenes saimneeki schoseem sawas mahjas isrenteja, waj ari isdewa uz „pusgraudeem". —

— **Gahjeju aiseeschana.** Daudsi gahjeji no Wez-Peebalgas aisgahja dsihwot uz Rigu, waj uz zitureeni. Rigâ wini zer atrast weeglaku dsihwi un tahdâ kahrtâ ehst weeglaki pelnitu deenischku maisi. Bet deesin, waj wineem tur, Rigâ, winu zeribas peepildisees, jo waj tad nu Rigâ truhkst strahdneeku? Bes tam wehl swescheem eenahzejeem negadahs dabut tik drihs weetas. Fr. Airetajs.

No Ehweles. Nabagu apgahdaschanas jautajums. Wisâ muhsu draudsê naw neweenas pagasta nabagu mahjas, tadehl no to kopigas apkopschanas wehl lihdschim newareja buht runas. Pagasti sawus nespehjneekus pehz wezu weza eeraduma atdod kopschanâ un ehdinaschanâ uz masakfolischanu un teiz, ka tà isnahkot lehtaki, nekà sawu mahju buhwejot un kopigi apkopjot. Naw gan brihnums, ka lehtak, bet waj labak, par to jaschaubahs. Ikkatris, kas kahdu nespehjneeku uz torga dabujis, tak no ta wehlahs ari pelnu un newis skahdi, un kahda tad nu war buht apkopschana, to katris prahtigs domatajs it labi war saprast. Waj nebuhtu reis Ehweles draudses pagasteem, kas tak masakais paschi domajahs peederot pee wisu isglihtotakeem pagasteem Widsemê, jaapdomà, ka pee winu turibas gan nebuhtu nekahda leela nasta, ja katris pagasts saweem nespehjneekeem usbuhwetu prahwaku nabagu mahju un tad turetu kopigu ehdinaschanu un apkopschanu. Tad dabutu palihdsibu ari teescham tahdi, kureem tahs wajaga, kamehr tagad daudsreis dsird suhrojamees, ka nabadsinsch, kam naw ne azu gaismas, ne ari kahda radenecka, dabu samehrâ gluschi neeku, salihdsinot ar daudz ziteem wehl stipreem zilwekeem, par tahdeem, kam saws masuminsch nolikts stahw uz prozenteem. — Draudses nabagu labâ ar leelu zentibu puhlejahs muhsu zeen. mahzitajs Meyer k. un tam noluhkam isrihko gan namus lasischanu, gan ari daschadus isrihkojumus. Tà winsch dascham labam sehrdeenischam asaras schahwejis. Lihdschim kahdi nespehjneeki atradahs wina gahdibâ Sehrzenu Puntin mahjâ, no tureenes nu tagad winus pahrweetos uz Renzenu Behrschu mahju, kas weenigi zaur wina puhlehm nahks basnizas ihpaschumâ. Kanofeets.

No Kehtscheem, Nitaures draudsê, Rigas aprinki. **Daschadas sinas.** Katram laikam sawi preeki, bet nereti preekeem seko behdas waj gaudas. Rudenî, Mahrtinôs, noteek mastâs eeschana pa mahjahm un krogeem, kur nereti plahnâs drehbês noteek saukfteschanahs. Jahnôs — lihgoschana no weenas sehtas uz otru, kas saweenota ar djerschanu un peedserschanos un nereti ar kauschanos. Pehz pirmahs lopu waj sirgu ganôs laischanas noteek leelska „rumuleschanahs" jeb apleeschanahs ar aukstu uhdeni, zaur ko daschs labs saudejis weselibu, par dsihwibu. Leeldeenâs noteek schuhposchanahs, kas saweenota ar nelaimes gadijumeem. Tà atkal schogad leeldeenâs „S." mahjâs kahda jaunawa no schuhpolehm krisdama wahrigi sasituse galwu un ilgi newarejuse runat. 4 gadi atpakal „N." mahjâs kahda jaunawa no schuhpolehm krihtot nositahs. Waj teescham schahda un zitas ispreezaschanahs nebuhtu atmetamas, par aisleedsamas?! — Baku slimiba gan eet masumâ, bet tomehr wehl prasa arween upurus. — Preeksch Kehtschu ew.-lut. skolas muischas leelmahte dahwinaja 5 puhraweetas semes skolotaja leetoschanai, bet 4 gadus atpakal, jaunu skolotaju peenemot, weetneeku pulks pusi no skolas sakuu-dahrsa peeschkihra pagasta kasakam. Eewehrojot skolotaja „daudskahrtigos luhgumus" scha dahrsa atdoschanas leetâ pehz peederuma, pehdigi weetneeku pulks skolotajam dahrsu newis atdewa, bet isnomaja uz gada laiku par wisaugstako nomu. Waj pagasts zaur tahdahm leetahm daudz mantos?! — Kss.

No Jurjewas. Tabakas dedsinaschana. Pirmdeen 17. Aprili pee Rigas zeka uz Tammes lauka sadedsinatas kahdas 50,000 mahrzinu tabakas no agrakahs Wehrmana tabakas fabrikas. Pehz fabrikas slehgschanas tabaka nosazitâ laikâ netikusi pahrdota un tadehl uz Akzises Waldes pawehli ta tikusi sadedsinata. Grahwis no zeka uz lauku tizis pilns peemests ar tabakas saineem, lai waretu wesumi pahri braukt. Lai nu gan saini tikuschi ar dubkeem samehrzeti un sirgeem samihziti, tomehr otru rihtu — grahwî no tabakas naw bijis ne smakas, smehketaji to pa nakti kà slauzit isslauzijuschi.

Kurseme.

Kursemes krona meschi no 1. Janwara sch. g. eedaliti sekoschôs 9 rajonôs: 1) Wirzawas, Jelgawas, Klihwes un Bauskas meschi, — pahrsinis — titularpadomneeks — Jankowskis; 2) Kandawas, Kuldigas un Skrundas meschi, — pahrsinis — kolegiju padomneeks Kerstens; 3) Piltenes, Rendes, Wentspils un Alschwangas meschi, — pahrsinis — galma padomneeks Bruttans; 4) Saldus, Kursischu un Dobeles meschi, — pahrsinis — kolegiju padomneeks Portens; 5) Ruzawas, Grobinas, Nihzas un Lukas meschi, — pahrsinis — galma padomneeks Sofukowskis; 6) Baldones un Wezmuischas meschi, — pahrsinis — galma padomneeks Dawidows; 7) Taurkalna, Sezes un Sehlpils meschi, — pahrsinis — kolegiju asesors Otto; 8) Saukas, Eltschnu, Schkotenhofas un Dignajas meschi, — pahrsinis — kolegiju asesors Syffers un 9) Tukuma, Engures, Behrsi-Sihpeles un Slokas meschi, — pahrsinis — kolegiju asesors Bekkers.

Apbalwots ar selta ordeni ar usrakstu: „par slihkonu glahbschanu" Papes glahbschanas stanzijas preekschneeks pee Ruzawas peerakstitais Toms Pesse (Libeks) un ar tahdu pat sudraba ordeni — Leepajas muitnizas usraugs — Hralowitschs. (K. G. A.)

No Leepajas. Elektriska apgaismoschana sahk Leepajâ arweenu watrak nahkt modê. Pirms ar elektriziteti tapa sche apgaismotas tikai daschas fabrikas un seemeka tirdsneezibas osta, tad to eeweda jaunajâ, leelajâ „Peterburgas" weesnizâ, kur wiss numuri teek weenigi ar elektriziteti apgaismoti un tagad schahda apgaismoschana top eerihkota ari schejeenes pasta-telegrafa namâ, tà ka pehz neilga laika to warehs jau nodot leetoschanâ. Kara-osta it wisas leelakahs ehkas, kà admiraka pils, ofizeeru klubs, tapat wisas wirsneeku dsihwokkeem usseltahs pilis, kà ari slimniza un zitas daudsmaz eewehrojamahs ehkas teek apgaismotas weenigi ar elektriziteti. Tà Leepaja ari sawas apgaismoschanas sinâ eenem weenu no pirmajahm weetahm starp Kreewijas leelakajahm pilsehtahm.

— **Schejeenes Nikolaja gimnasijas direktors** J. A. Wohlgemuths pehz 30 teizami nolalpoteem gadeem — pirms skolotaja, tad atbildigajâ gimnasijas direktora amatâ — atstahts no mahzibas apgabala waldes wehl uz nahkoscheem peezeem gadeem tani paschâ amatâ. Par tahdu sinu Leepajneekeem ihsti japreezajahs, jo direktors Wohlgemutha kungs pasihstams neween kà kreetns pedagogs, bet ari wispahri zeenijams kà wisai taisnigs un besparteijists zilweks — tikpat sawâ atbildigajâ skolas amatâ, kà ari pilsehtas waldes darbôs, kur winam kà weenam no pilsehtas galwas beedreem nahkahs daschreis ispildit wisai swarigus peenahkumus.

— **Leepajas usselschana tirdsneezibas sinâ.** Pagahjuschâ gadâ Leepajas tirdsneeziba ar labibu bijuse tik eewehrojama, ka wina schinî sinâ pahrspehjuse neween Rigu un Reweli, bet ari Peterburgu un tà eenehmuse labibas tirdsneezibâ paschu pirmo weetu starp wisahm Baltijas juhras ostas-pilsehtahm, kamehr wehl nedaudz gadu atpakal wina eenehma trescho, pat zeturto weetu. Pagahjuschâ gadâ, proti, iswests labibas uz ahrsemehm: no Reweles — 5 miljoni pudu, no Rigas — 6 miljoni pudu, no Peterburgas — 15 miljoni pudu, bet no Leepajas — 17 miljoni pudu. Tomehr naw jadomà, ka pagahjuschais gads bijis Leepajai pahrakais par it wiseem ziteem eepreekschejeem gadeem. Nê — par ihstu un labu tas tomehr naw dehwejams, kà daschi ziti gadi reis bijuschi. Tà 1896. gadâ iswests labibas no Leepajas gandrihs uz pusi wairak, nekà pagahjuschâ, jo kamehr pagahjuscha gada iswedums istaisa tikai 17 miljonu pudu, tamehr 1896. gadâ tas bij 30 miljonu pudu leels; tikai toreis ari zitu pilsehtu iswedumi bij labu teesu prahwaki, nekà tagad. Bet lai nu kà buhdams, weens no wislabakajeem pagahjuschais gads Leepajai tirdsneezibas sinâ ir tomehr bijis. Jawehlahs tikai, kaut ari schini gadâ schejeenes tirdsneeziba buhtu tikpat dsihwa, kà pagahjuschâ. Lihdschim ari schogad gan newaretu suhdzetees, ja tikai tà eetu wisu gadu zauri. Tà pagahjuschâ nedelâ redsejam daschas deenas pa 7 kugeem — gan twaikoneem, gan sehgelneekeem — zitu aiz zita schejeenes ostâ blakam sabrauktus un wisus lahdejam, tà ka wisa osta no weenas malas lihds otrai bij teescham kà bahstin peebahsta ar kugeem, un ahrâ ejoscheem kugeem bij deesgan puhlina wajadsigs, lihds no zitu bursmas tika ahrâ. Daschâs deenâs isejoscho kugu skaits sneedsahs pahri par 30. Protams, ka tahdai rosibai waldot tirdsneezibâ un darbeem un weikaleem tik leelisti ejot, strahdneekeem tad ari darba un pelnas naw truhkums. Talab ari sche tagad pat wisprastako strahdneeku sem rubka par deenu gandrihs nepawisam naw eespehjams wairs dabut. Schonedel kugu lahdeschana gan stipri norimuse un osta it tahda paschkidra no kugeem, tomehr strahdneeku talab wehl nebuht neatleek, jo patlaban sahkahs atkal daudz un daschadee buhwes darbi, kas atkal nodarbina leelu pulku strahdneeku spehka. L.

No Leepajas. Nelaimes atgadijums. Pagahjuscho leeldeenas swehtku otrâ deenâ pee schejeenes Romnu dselszeka woksala notizis nelaimes atgadijums. Kahds Schihds, pehz amata mechanikis, M. J. wahrdâ, minetâ deenâ kopâ ar saweem peederigeem pawadijis uz wilzeenu sawu seewas tehwu. Wisi eekahpuschi wagonâ un nemaz neeewehrojuschi, ka laiks jau schkirtees, kamehr wilzeens jau sahzis kustetees. Wisi pawadoni steiguschees iskahpt un ziti ari laimigi isskuwuschi, tikai M. J. islezot klupis un patkuwis sem wagonu riteneem, kur tas preeksch saweju azim tizis samalts. Nelaimigais, kà dsirdams, bijis pahrtizis zilweks un dsihwojis labôs apstahkloos. —19.—

Sči pawasara pluhdi. „Kurs. Gub. Awise" pasneds pahrstatu par schigada pluhdeem; sche isnemam swarigako. Jelgawas-Bauskas aprinki waiak weetās issautti tilti un isgrauti zeļi. Pee Jelkabmuischas isnests tilts un isskalots zeļsch, tāpat ari pee Uhsinu muischas. Uf Jelgawas-Muhramuischas zeļa isgahsti diwi akmena tilti, u Bauskas-Grobinas zeļa issaukts weens tilts, ztrs apskahdets. Sudmalu tilts pee Jaun-Priboku muischas uhdens sudmalahm pawisam aisnests, tamdehk satiksme uf Jelgawas-Leepajas zeļa pahrtraukta, kamehr uzzelš jaunu tiltu. — Grihwā uhdens augstums bij no 2½ lihdſ 7 pehdahm uf eelahm. Ap Kalkuneem appluhduschas wairak mahjas, bet netahdi nelaimes gadijumi naw notikuschi. Ari Jaunjelgawā wairak eelas bijuschas appluhdinatas. Kuldigas aprinkī leelakee pluhdi bijuschi Abawas un Wentas upēs pee Skrundas. Aisnesta no uhdena wisa malka un koku materiali, kas atraduschees uf Abawas krasta. Saudejumi leeli. Tukuma aprinkī issaukts sudmalu dambis pee Smahrdes. Talsu aprinkī isskaloti zeļi un aisnesti wairak koka tilti.

No Semites. Mahjskolotajai A. Kenin dsim. Ruhman sche atlauts atwehrt **weenklasigu pirmmahzibas priwatskolu** sehneem un meitenehm. (K. G. A.)

No Aroneem. Wehl pluhdu upuri. 7. Aprilī pa pluhdeem sche, aiſ pascha neusmanibas, eekrita uhdeni un noslihka semneeka Schlichta 10 gadu wezā meitene. — Tahlak 31. Martā pee Jelgawas peerakstitais schihds Schönfelds, jahdams pa tiltu pahr Wadatsi, nokrita aiſ tilta no sirga grahwī un noslihka, kamehr sirgs ispeldeja. Lihkis wehl naw atrasts. (K. G. A.)

No Rundales. Nelaimes notikums. Kukot ahbolina sehklas, eekschā laidejs Koslowskis, aiſ pascha neusmanibas, celaida kahjas maschinā, zaur to tahs tika nomaltas. Zeļā uf Bauskas slimnizu nelaimigais nomira. (K. G. A.)

No Tukuma. Gada-tirgus. Scha gada pirmais gada-tirgus, kursch tapa noturets 17. Aprilī, pagahjis parastā wihsē. Pahrdodamo lopu bija schinī tirgū ihsti daudſ, bet pirzeju wehl wairak, kapehz tad ari zenas bija loti augstas un pahrdeweji wareja greestees apmeerinati uf mahjahm. Schoreiſ wareja nomanit, ka krogu papu „selta laiki" sahk jau eet uf beigahm, jo nebija manams tik daudſ peedsehruschu zilweku, kā tas lihdſ schim bija parasts tahdās deenās.

— Sche isplatijuschahs baumas, ka drihsā laikā tapschot buhweis **dselszetsch no Tukuma uf Jelgawu.** Galigs nolehmums schinī leetā notikschot Maija mehnesī. Redsami pulzini tā saukto „struhgu polischu", kuri dodahs zaur Tukumu uf Wentspili, kur schogad tapschot isdariti wairak leelaki buhwju darbi un schee no Eeksch-Kreewijas gubernahm atwestee „lehtee strahdneeki" ispildischot wajadsigo darbineeku weetas. Uf laukeem schopawasar attal sajuhtams leels truhkums lauku strahdneeku, kuri aiseet uf pilsehtahm, kur zerē uf leelaku pelnu. — Seemas sehja schogad Tukuma aprinkī pa leelakai daļai usturejusees loti labi. — Aukstā un mitrā pawasara gaisa dehl pee mums daudſ slimo ar kaklu sehrgahm. B.

No Renges (Tukuma aprinkī) **un apkahrtnes. Pelami eeradumi.** Kaut gan ari mehs pehdejā laikā sahkam wairak zenstees pehz gaismas, tomehr pee mums wehl lihdſ pat scho baltu deen' pastāw daschi eeradumi, kuri nekahdā wihsē nesaskan ar isglihtibu. Weens no schahdeem eeradumeem ir tā saukta „maikatōs eeschana". Kad kahds eet pee deewgalda, tad wina radi un draugi eet taī deenā pee wina „maikatōs", t. i. apzeemo winu swehtdeenas pawatarē. Bet apzeemot newar tatschu „sausā", tadehk gandrihſ katram zeeminam ir labatā „pusstops" un tad wakaru nodsihwo „uf lillā". Un tas wiſs noteek taī deenā, kad zilweks tikko bandijis sw. wakarinu! — Otrs atmetams eeradums ir — behzu deenā nemt uf kapeem lihdſ brandwihnu. Uf kapeem brauzot panem lihdſ brandwihnu un uskoschamos un tad tuhlin pehz paglabaschanas, turpat pee kapeem, behzneeki eemet un ustosch. Beſ tam wehl mahjā brauzot daschās weetās peetura un „usprawi duhschu". Newar ne paschus sirnigakos prihchus pawadit beſ „sihwā"! — Negribu ar scho apwainot beſ isnehmuma wisus Rengeneekus, bet atstahstu tikai sawus peedsihwojumus Rengē un winas apkahrtnē. Sen jau buhtu laiks schahdus netikumus atmest. Mempehteris.

No Disch-Dseldas. Aukstais pawasaris dara leelas raises schejeenes semtureem, jo leelakai daļai truhkst lopu eydamā jau no Aprīļa sahkuma. Otrs kaunums ir schejeeneescheem zilweku darba spehka truhkums. Wairak dsimtas, tapat ari puischi un meitas pahrdod sawu mantibu un pa leelakai daļai aiseet uf Leepaju, daschi ari uf Rigu un ziti uf tuwejahm majatahm pilsehtahm. Waretu gan aisgahjeji apdomatees, eekams tik weeglprahtigi isposta sawu dsihwi. Waretu ari nemtees pamahzibu no teem, kas preeksch pahra gadeem no schejeenes gahja uf Sibiriju, bet pehz kaili, beſ mantas un naudas atgreesahs atpakaļ dsimtenē.

— Beidsot wehl gribu aisrahdit uf kahdu nelabu eeraschu, kas schaī apgabalā wehl no dascheem teek stipri peekopta, kaut gan daschreiſ isnahk kaunas setas. Ta ir trakistā, neapdomigā **schuhposchanahs pa leeldeenahm.** Tā ari schogad kahds schuhpuka waronis, skroderis Sch. A., gribedams schuhposchanā zitus pahrspeht (it ka kad godalga uf tam buhtu isjolita), nehmees dsihtees tit augstu, lihdſ schuhpuka apakschas balseens luhsis un winsch kekerniskis laidees gaisā; bet galā tatschu seme winu peewilkuse un winsch eekritis schagaru tschupā, kur pehz wairak stundu mursischanas zitī beedri winu tikai knapi warejuschi atdsihwinat un pusdsihwu pahrsteept uf mahjahm. Laime wehl, ka trahpijahs schagarōs eetrist un ne uf pliku semi. Waj tad teescham newaretu zitadi laiku pawadit? Schaī apgabalā ir kahdi diwi dseedataju kori, un Disch-Nihkrazē patlaban atwehrta lasamā biblioteka. Luhk, kur waretu labaki wakas brihschus pawadit! Upmalis.

No Osolneekeem. Wehl par breesmu notikumu Dalbinu mahjās waru sinot sekoscho. Minetahs mahjas atrodahs kahdas 13 werstes no Jelgawas un, tā jau minets, tikuschas apdsihwotas tikai no saimneeka Kristapa Gahbara, wina slimahs mahtes un kalpones. Pa wasaru saimneeks peenehmis algadschus, bet seemas puisis aisgahjis jau pa Sako zeturtdeenu projam. 13. Aprīļa wakarā saimneeks wehl pawadijis sawu swaini un atgreesees atpakaļ. Slimā mahte neka naw nakti dsirdejusi, tikai no rihta, newaredama ne dehlu, ne kalpones eerandsit, uszehlusees un gahjusi skatitees. Wispirms ta pee istabas durwim ahrā eerandsijusi nokauto kalponi un tad pee ratu peedarba dehlu beſ dsihwibas gulam ar zirwi sazirstu un nascheem sadurstitu. Kā domajams, nokautais, pawadijis radineeku, pahrnahzis mahjās un ar wehlukturi gahjis wehl lopus apskatitees. Te nu tam buhs usbrukuschi breesmigee laundari un ar zirwi un duntscheem to nonahwejuschi. Kalpone, laikam dsirdedama palihgā sauzeenus, buhs steigusees ahrā, kur to sagaidija laundaru beedri un ar zirwja swehleenu nogalinaja. Slepkawiba pastrahdata laupischanas noluhkā, jo nokautais bijis pasihstams par turigu wihru un pee tam mehdsis kahdreiſ ar naudu paleelitees. Wehl kahdi 250 rubku atrasti apzirkni sirnōs. —e—

No Aisputes. Sihdkopibas kursus nodomajis schogad G. s. Trentowius kgs Aisputē sarihkot un tanis praktisti un teoretisti ismahzit wisu wajadsigo pee sihda tahrpu audsinaschanas un sihda eeguhschanas. Skatotees pehz laika, tad maulberu koki isplauks, kursi tiks notureti starp 15. Maiju un pehdejo Juniju. Mahzibas maksa buhschot 5 rbl. no personas un esot jau wairaki lauksskolotaji peeteikuschees kā kursa dalibneeki. Trentowius kungs, kas daudſ ar sihdkopibu nodarbojees, esot jau wairak solotniku sihda tahrpu olinu paraksstijis un war tos uf wehleschanos interesenteem wehstulē peesuhtit. Wisu tuwaku par kurseem kā ari par jaundibinajamo Kursemes sihdkopibas beedribu pasneedſ zaur wehstulehm G. s. Trentowius, Aisputē (Тазенпотъ). (Semk.)

No Aisputes. Luhgschanas nama noplehschana. Aisputes baptisti, kā „Rig. Jepark. Awise" raksta, sawu luhgschanas namu neatkautā zeļā uszehluschi par tuwu pee pareistizigo basnizas. Tā ka biskaps eesneedsis suhdsibu par to, tad Kursemes gubernatora kgs luhgschanas namu pawehlejis slehgt, tad noplehst un aiszelt uf zitu weetu.

No Iluksstes. Uradnika nonahweschana. Kā „Rischsk. Westn." sino, uradniks Kritschenko, jahdams deenu uf mahjahm, pamanijis uf lauka jaunu zilweku ar slinti roka un, domadams, ka tas ir kahds slepens medineeks, dewees turpu. Pateesibā gan semneeks schahwis ar slinti tikai siwis eserā. Redsedams uradniku schurpu jahjam, semneeks, nesin kapehz, isbijees un mehrkejis taisni uf Kritschenko, kas, no schahweena trahpits, uf weetas bijis pagalam un nokritis no sirga. Semneeks aismuzis projam, bet par notikuscho ne wahrda naw teizis. Bet uradnika sirgs pahrnahzis mahjās un nu sahkuschi meklet pehz ihpaschneeka, to ari usgahjuschi pirmā leeldeenas deenā noschautu uf lauka. Drihſ peenahkuschi ari wainigo — 18 gadu wezo Buzeneeku, kas atsinees un apzeetinats Iluksstē.

No Neretas. 13. Aprilī pee Susejas upes tika nahwigi sasists schejeenes M. mahju saimneeks U. Leeta schahda: Koku tirgotajs M. jau wairak gadus no weetas pee minetahs upes sawed seemās no Leischu mescheem balkus, kuri pawasarī, pluhdeem beidsotees, teek pluhdinati uf leju. Bet tā ka pluhdinaschanas teesiba pa Suseju naw wispahriga, bet peeder tik krastu ihpaschneekeem un schejeenes dsimtskungam grahfam Schuwalowam, tad weetejee saimneeki, kuru ihpaschumi peeeet pee upes, nekauj pluhdinatajeem pirms skahdes atlihdsibas eet pa sawu semi. Tā ari schogad starp pluhdinatajeem un krastu ihpaschneekeem pastahweja strihds; pehdejee prasija wairak, pirmejee solija mazak. — Minetā deenā U. no sawahm mahjahm otrā pusē upei redſ, ka wina kaiminsch pretim kihwejahs ar pluhdinatajeem, kuri lauschahs kaimina peederumā. Redsedams, ka wina peederumam draud ta pati liga, U. pahrzekahs par upi un nostahjahs uf sawas pławas r.beschahm, nosolidamees, usbruzejus nelaist ne par soli sawā ihpaschumā. Drihſ pee wina ari peenahk pats koku tirgotaja M. brahlis ar pulku strahdneeku un sola atlihdsibu, ar kahdu U. naw meerā. Tad M. brahlis isskaidro, ka winam kā tirgotaja M. pilnwarneekam esot teesiba eet pa krastu, un ja teekot padarita skahde, tad pehzak warot ussahkt prahwu; ja nelaidischot, schee eeschot ar waru. Wahrds pa wahrdam un U. atgruhsch pilnwarneeku no sawahm robeschahm. Te winam kahdi no pluhdinatajeem eekerahs kruhtīs, bet pats M., pakehris no semes koku, dod U.—am trihs reiſ pa galwu, tā ka schis sakimst. Beſ tam U. dabun siteenus ari wehl no ziteem pluhdinatajeem, tā ka weetejais ahrsts, pee kura U. tika nowests, galiga spreeduma nedewa, bet tik isteiza, ka waina warot buht ari nahwiga, eewehrojot leelo asinu noplubdumu. Tagad leeta nemta ismekleschanā. M. M.

No Gahrsenes. Wispahrigas sinas. Isglihtibas un turibas sinā muhsu pagasts tagad war skaititees pee widejeem. — Agrak gan pee mums waldija dsila tumsiba, — gaisma mums bij pretiga —, bet tagad jau schur un tur sahk eespihdet kahds gaismas starinsch, modinadams jaunu, spirgtu dsihwibu. Tahdā sinā mehs nu pamasam sokojam uf preekschu. Gruhti ir bijis, gruhti ari tagad sche nahkahs gaismai isplatitees. Daudſ ir to, kas beesā tumsibas plihwuri eetinuschees nekaujahs netik ween paschi apgaismotees, bet ari zitus schaī segā rauga eetiht. Agrak wisu to, kas kreetns, daiksch un zehls, mehs nizinajam. Par wiseem jauneem pasahkumeem, kas nahza no gaismas puses, mehs tikai sobojamees. Mehs domajam un sazijam: muhsu sentschu sentschi tā ir darijuschi un dsihwojuschi, waj tad gan mehs ne?! Bet wai, kā schee wahrdi wehlak muhs sodija! Nahza „gruhti" gadi, „nebaltas" deeninas, muhsu manta ar katru gadu gahja majumā, parahdi wairojahs. Redsejam, ka nu mahjas nahks sem ahmura, buhs jaastahj tehwa tehwu pajumte; tamdehk ari mehs sahkam skatitees, meklet pehz glahbina. Mehs redsejam un atsinam, ka tikai tee war pastahwet, kas rihkojahs pehz „jauneem laikeem", — kas zihnahs un eewehro wisus lihdsekkus preeksch gruhto laiku apkaroschanas —, bet kas grib dsihwot pehz „wezajeem", tam jaisnihkst. Tamdehk ari mehs sahkam eewehrot un, zik spehdami, rihkotees pehz jaunlaiku pagehrejumeem, eegahdadamees jaunlaiku darba rihkus. Tagad tikai reti kahdam pee mums naw diwjuhgu arklu, kukmaschinu u. t. t. Lai Deews dod, ka arweenu mehs dotos uf preekschu! Peekalniņš.

No Alschwangas. Pretpaskaidrojums. Tā ka „Latw. Aw." sch. g. 13. num. kahds „N. N." eesuhtijis kahdu „Paskaidrojumu", kurā tas grib peerahdit, ka manas „Latw. Aw." nodrukatahs „Wehstules no Alschwangas" nesaejotees ar pateesibu, tad zeen. redakziju laipni luhdsu, sekoschahs rindinas eeweetot Sawā god. lapā.

Pateesi, naw lahga isprotams, ko schis „N. N." ihsti gribejis panahkt, sawu „Paskaidrojumu" laisdams atklahtibā! Weens no diweem: waj nu winsch zaur to gribejis israhdit sawu spehju awischu strihdōs waj ari sawu leelo atjautibu sinamā „sadoschanā" par to, ka es beſ wina atkaujas esmu usdroschinajees sawās „Wehstulēs" aisrahdit uf Alschwandsneeku sadsihwi, tahs ehnas pusehm un kaunumeem, bet teem newis dseedat nepelnitas slawas dseesmas. Ka „N. N." sawu leetu — „sadot" — labi prot, to tas sawā „Paskaidrojumā" gaischi peerahda. No sawas puses neturu par wajadsigu, ar „N. N." schaī sinā sazeustees. Tikai lai pascheem zeen. lasitajeem nezeltos schaubas par manu jau nodrukato un wehl nedrukato „Wehstuku" satura pateesibu — esmu moralisti speests, pateesibai kalpojot scheit par runā esoschu „Paskaidrojumu" kahdus wahrdus sazit.

Wispirms „N. N." man kodigeem wahrdeem pahrmet, ka es puhlotees sameklet kahdu weelu, par ko rakstit un tad to wešot un walstot wiswisadi, pa leelakai daļai weenu un to paschu atkahrtojot. Tā „N. N." saka, bet ne ar kahdeem peemehreem nepeerahda sawu wahrdu pateesibu. Luhdsu zeen. lasitajus paschus pahrleezinatees, zik daudſ pateesibas ir schajā wina apgalwojumā, kuru tas ar droschu peeri laisch klajā. (Manas „Wehstules no Alschwangas" nodrukatas pag. gada 26., 31., 33. un 42. num. un tekoschā gadā — 9. num.) Turpretim es gan waru ar teesibu „N. N." pahrmest, ka winsch pa labai teesai atgremojis sawā „Paskaidrojumā" lasitajeem jau sen pasihstamas leetas, kuras jau atrodahs manās wehstulēs un agrakōs sinojumōs no Alschwangas — isnemot tahs, kuras winsch ar nodomu grib manās wehstulēs atrast, bet tomehr nespehj, kā to wehlak redsesim. „N. N." no manahm wehstulehm grib noprast, ka Alschwandsneeki lihdsinatos meschoneem. Manās wehstulēs schahda spreeduma naw. Ja „N. N." winus par tahdeem tura, tad ta ir wina pascha leeta. Bet tad „N. N." paleek schehl, ka winsch Alschwandsneekus pa daudſ apwainojis, un pee tahs paschas reisas winsch atsihstahs: „Ir jau taisniba, ka schejeeneeschi isglihtibas sinā stahw pakaļā gaischakeem Kursemes apwideem." Tas pats jau manās wehstulēs sazits — un tā tad ta ir pateesiba, ko „N. N." pats atsihst. Bet kamdehk tak bij wajadsigs manus wahrdus atgremot?! Alschwandsneekus wispahrim isglihtibas sinā wehl nekahdi newar salihdsinat ar daschu labu apkahrtejo pagastu, kursch nepeeder pee Alschwangas draudses. Apkahrtejōs pagastōs wismaz welti meklesim pehz tahdeem sadsihwes kaunumeem un trumeem, kahdus Alschwangas draudsē jo beeschi sastopam un uf kureem manās wehstulēs jau aisrahdits. Tahkak „N. N." pats atsihstahs, ka schejeeneeschi ziteem pagasteem esot gan „drukn" (waj tikai drukn?) pakaļā palikuschi, un par to wisu wainu tas uskrauj agrakajeem garigajeem wadoneem. Pa labai daļai to gan war sazit, bet pawisam tas tā naw. Protams, ka ari „suitini" paschi pee sawas neisglihtibas ir wainigi. Winu tagadejee garigee wadoni ir zentigi wihri un isglihtibas draugi, kas tos mudinat mudina uf isglihtibu, bet ar masahm sekmehm. Ka „suitini" pa leelum leelai daļai wehl wisai maz isglihtoti — to jau sawās wehstulēs jo skaidri esmu peerahdijis un tamdehk naw wajadsigs to wehlreiſ atkahrtot. Kur „N. N." pee mums redſ kahdu isglihtibu? Waj ta jau kahda leela leeta, ja ministerijas skolā tahdreiſ war sarihkot skolenu spektakli, gimnasiju un seminaru daschi skoleni apmeklē un pahris personas top par tirgotajeem? No 9000 draudses lozekku skaita tee tatschu pahrak neezigi prozenti! Waj tas ari peeder pee isglihtibas, ja pa wisa Alschwangas pagasta „suitineem" top aboneti tikai 3 eſs. laikrakstu?! Waj muhsu basnizas dseedaschana ir preekschsihmiga? Waj te ir kahda beedriba? Waj te kahdreiſ top sarihkoti koncerti, teatri un jautajumu wakari? Itin neka no tam te naw. Turpretim krogu preeki un ziti sadsihwes kaunumi te atrodahs wehl pilnōs seedōs. — Buhtu leeks darbs un lasitajeem par apgreuhtinaschanu, ja es tuwak apskatitu katru „N. N." „Paskaidrojumā" eeweetoto teikumu. Waru par to wispahrim tikai sazit, ka wina „Paskaidrojumā" neatrodu neko paskaidrotu un peerahditu, kas jau nebuhtu manās wehstulēs un zitōs sinojumōs no Alschwangas sawā laikā sinots. „N. N." usbrukums tam nekahdā sinā naw isdewees un bultas, kuras tas uf mani ischahwis, trahpa winu paschu. Bet interesentus luhgtu „N. N." „Paskaidrojumu" ar manahm wehstulehm salihdsinat. Un „N. N." par apmeeringschanu waru teikt, ka es wina turpmakos usbrukumus schajā leetā atstahschu neeewehrotus.

Pļekschkis.

No Durbes. 13. Aprilī sch. g. schejeenes pagasta namā notika **skolotaju wehleschana** preeksch weetejahm Lihgutu un Raibeneeku pagastu skolahm. No septini kandidateem ar balsu wairumu tika eewehleti sekoschi: par Lihgutu skolas skolotaju — lihdsschinejais Ruzawas Sudargu skolas skolotajs Sloga kungs un par Raibeneeku skolas skolotaju — lihdsschinejais Urdangas skolotajs Woita kungs. Labas setmes jauneewehleteem! —ts.

No Nihzas. Nelaime uf juhras. 18. Aprilī sch. g. wairaki schejeenes swejneeki, pee lehna, sauka laika, dewahs juhrā ar uhdahm uf menzu sweju. Bet pa nakti peepeschi sazehlahs leela wehtra, pee kam weena laiwa ar diwi swejneekeem tika apgahsta un abi atrada galu wehsajōs juhras wilnōs. Otrā deenā weens no slihkoneem tika ismests malā, bet otrs wehl naw atrasts. Weenu apraud seewa ar wairak nepeeaugusscheem behrneem.

— Schinīs deenās sche isplatijahs pa malu malahm programas, kuras wehstija, ka sche eeradees kahds brihnumu mahksleneeks — „uguns kehninsch", par kahdu winsch sewi behweja. Schis „warenais mahksleneeks" sarihkoja schejeenes tā sauzamā basnizas krogā diwas israhdes, kurās usweda sawus balaganu gabalus, peewildams beesgan daudſ skatitaju. Waj newaretu labaki tahs kapeikas seedot zitai labakai leetai, nekā atdot schihdinam par wina „stikeem". — Kreetnaku israhdu muhsu „dischajā" Nihzā jau kopsch wairak gadu naw bijis, lai gan sche, kā sinams, ir sawa dseedaschanas beedriba. Tadehk naw nekahds brihnums, ka krogu preeki atrodahs sche pilnōs seedōs ar neisbehgamahm sekahm — kauschanos. Weenigais apmeerinajums — ka schihs posta weetas tilgi wairs nepastahwehs. —s.

No Wentspils. Par monopola eeweschanu. Eewedot monopolu, wisā Kursemē, kā „Prib. Kraij" sino, tikschot atwehrtas 100 brandwihna pahrdotawas: I. schkiras (masakais ar 3000 wedru leelu apgrosijumu) 20; II. schkiras — 32; III. schkiras — 48. Leepajā buhs — 12, Jelgawā — 8, Piltenē — 1. Pirmo weetu brandwihna pahrdoschanas sinā pehz Leepajas un Jelgawas eenem Wentspils. Sche buhs 4 brandwihna pahrdotawas: 1 pirmahs un 3 otras schkiras, beſ tam 16 priwatu dsertawu ihpaschneeki uf kontrakta lihgumu warehs pahrdot stiprus dsehreenus.

No Leepajas. Kahds Latweeschu jauneklis, wahrdā Upeneeks, kursch preeksch dascheem gadeem no Leepajas aisgahjis uf Angliju, kā „Lib. Ztg." sino, Angku pulkōs zihnijees pret Buhreem un kaujā pee Spionskopa kritis.

No Ruzawas. Pehdejā laikā sche ir eekustinatas domas, dibinat **labdaribas beedribu.** Laha sihme! Tas leezina, ka ari Ruzawā sahk mostees spirgtaks, moschaks gars. Jawehlahs tikai buhtu, ka schihs eekustinatahs domas tiktu iswestas ari darbōs.

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizā no 26. Aprīļa lihdſ 3. Maijam. Swehtdeen 30. Aprilī: 1) Lauku draudsē deewkalp. pulkst. ½10 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudsē deewgaldn. pulkst. ½8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. 3) Behrnu deewkalp. reformatu basnizā nebuhs. — Lauku draudsē ussaukti: Karlis Pannus ar Aneti Dambe; Ferdinands Adolfs Leinwebers ar Lihsi Bahr; mirusschi: Krischjahnis Medau, 74 g. w.; Schanis Rosenwalds, 4 g. w.; Juris Eduards Dsirne, 5 g. w.; Dorotea Hermine Poga, 9 g. w. — Pilsehtas draudsē ussaukti: Janis Jenkewitzs ar Annu Knihfs; Martinsch Skarbuls ar Mariju Kirsis, dsim. Tilberg; Jaseps Buhmanis ar Trihni Wanag; Karlis Pannus ar Aneti Dambe; Peters Soonwalds ar Emiliju Martinson; Frizis Julius Tuschkewizs ar Annu Beedrin; Jehkabs Mikelsons ar Minnu Ehwert; Jahnis Breedis ar Nataliju Johanna Dunzis; Juris Abbarinsch ar Lihbu Gobneek; mirušschi: Late Trihne Kruhmin, 3¾ g. w.; Greeta Jurewitz, 76 g. w.; Janis Jefmans, 55 g. w.; Lawise Auder, 43 g. w.; Greeta Petrowsky, 77 g. w.; Schenija Burkis, 4 d. w.; Lawise Steppe, 60 g. w. —

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas eenahzis no deewgaldneekeem — 10 rub. 95 kap.

Jelgawas nekustinami ihpaschumi schinī gadā nowehrteti uf 3,679,389 rubli, no kureem jamaksā nodokliskrosim par labu — 18,636 rubli, gubernas prestandu nodokliš — 5204 rubli. (K. G. A.)

„Liras" konzerts. „Lira" nahkoschu swehtdeen, 30. Aprilī, sarihko konzertu, uf kuru ari schinī weetā aisrahdam. Programa loti bagata. Sewischki peeminam Weinwurma „Dseesmu garu", kas pehdejā konzertā ispelnijahs tik leelisku peekrischanu, ka israhkotaji turejuschi par wajadsigu, to atkahrtot. Tahlak sewischki jamin Wihkola „Bewerinas dseedonis" jauktam korim, ko ilgaku laiku sche neesam dsirdejuschi. Pasihstamais dseedatajs Dubura kungs dseedahs Schumana „Abus greenadeerus" un „Zelineeka dseesmu". Tā tad dseesmu draugeem sagaidams jauks baudijums. —n.

Sahdsibas. Naktī no 21. uf 22. Aprilī kahds garnadsis Palejas eelā T. weesnizā slehgzi atraudams un logam ruhti eespeesdams, bija pa to eelihdis istabā un tur kaſt atmuhkedams, issadsis 15 rubkus skaidrā naudā un beſ tam wehl lihdſ nosadsis daschadas zitas leetas, wehrtibā lihdſ 50 rubleem. Kas sahdsibu isdarijis, lihdſ schim wehl nesinams. — Treschdeen 19. Aprilī Cezawas semneeks K. iſ weenas no schejeenes bankahm bij isnehmis lihdſ 400 rbl. naudas ar nodomu, eerihkot pats sew weikalu. Minetā deenā ap nowakarehm pa meschu uf mahjahm ejot, nejauschi uf zeļa iſ mescha isskrehjuschi trihs tehwini un to gar semi nosweesdami, tam israhwuschi naudas maku iſ kabatas un tad wisi eeskrehjuschi meschā un tur pasuduschi. Wisi trihs bijuschi melni nosmehrejuschees, lai tos nepasihtu, bet kā dsirdams, weens tiziņš pasihts un pehz ta un ziteem teekot naigi meklets. — Treschdeen 12. Aprilī Pasta eelā B. namā dsihwojoscham semneekam P. W. iſ neaisslehgta dsihwokla, kamehr pats uf ihsu laiku aisgahjis projam, nosagtas daschadas amata leetas, wehrtibā pee 10 rubleem. Domā, ka sahdsibu isdarijis kahds no wina agrakajeem darba beedreem. —.—

Par leelo dahwanu Jelgawai jau rakstijam „Latweeschu Awischu" 8. numurā. Tagad, pehz kahda Peterburgas Wahzu laikraksta, waram sinot wehl sekoscho. Pats par sewi saprotams, ka mantineeku uf miljonu leelo mantojumu bij wairak nekā wajaga, tā ka ihsā laikā peeteikuschees wairak kā simts Friedmanu, kas wisi grib buht miljonara mantineeki un usdodahs par wina radineekeem. Bet nu ihstenibā israhdahs, ka miljonars naw wis Friedmans, bet gan Wigdersons. Miljonara tehws, Jelgawas Schihdu pilsonis Elijas Wigdersons, saukts Friedmans, 19. gadusimtena sahkumā ar saweem diwi nepilngadigeem dehleem, Euschenu un Juliju, dewees uf Ameriku, kur wezakais dehlens (Euschens) drihſ nomiris. — Wehlak winsch gan atgreesees uf Jelgawu atpakaļ, bet pehz tam aisgahjis uf wiseem laikeem uf Ameriku. — Drihſ pehz tam, kad laikrakstōs isplatijahs sinas par Friedmana mirschanu, Seemeļu-Amerikas konsuls Rigā sanehmis no Kalifornijas eestahdehm usaizinajumu, usmeklet nelaika mantineekus. Israhdahs, ka nelaikis mirdams norakstijis testamenti, kurā wisu sawu wairak miljonu rubku leelo mantibu nowehlejis daschadeem labdarigeem mehrkeem un wairak personahm Amerikā. Kas sihmejahs uf wina radineekeem, tad testamentē stingri nosazits, lai nekahdas eerunas pehz wina mantibas no radineeku puses netiktu eewehrotas, jo mirejs itin labi sinot, zik weegli esot apgahdat wiltotas dsimschanas sihmes un peerahdit sinamas teesibas uf mantojumu. Nelaikis nekad naw bijis prezejees. „Ja nu tomehr," — tā testamentē sazits —, „pehz manas nahwes atrastos kahda freewete un ar raksteem peerahditu, ka wina mana seewa bijuse, tad nowehlu winai — defmit dolaru, un ja tai buhtu behrni, kurus ta ari peerahditu par maneem, — tad nowehlu katram no wineem defmit dolaru." Bet wehl ne tahda seewa, ne behrni naw raduschees. Nesskatotees uf to, ka testamente loti ruhpigi sastahdita, wina deesin waj wareha nahkt spehkā, tamdehk ka wina nesaskan ar Kalifornijas walsts likumeem. Pehz scheem likumeem nomirejs tik weenu treschdalu no sawas mantas war nowehlet swescheem, bet diwi treschdalas manto tuwejee asins radineeki. Kā nomirejs bijis kreeins wihrs un zilweku labdaris, peerahda jau tas, ka no Jelgawai nowehletahs summas, kura janogulda Peterburgā, prozenti jaisdala starp truhkumzeetejeem ikgada weenlihdsigi, nesskatotees uf tam, waj tee buhtu pareistizigi, schihdi waj luterani. Leelas summas ir ari nowehletas preeksch ziteem labdarigeem mehrkeem. Sawu lihki nomirejs pawehlejis pehz nahwes sadedsinat. — Ar leelu nepazeetibu wisi gaida, kā sinamā mantojuma leeta lihdſ galam isschkirsees.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

Jelgawas apgabala teesâ pahrdos: 1) 31. Maijâ sch. g. Dahrtai Usar, Teodoram Tehrsenam un Jahnim Purnim peederigas Bauskas aprinka Ardses (Zeraukstes pag.) Kozinu mahjas, wehrtetas uf 4000 rbl., hipotekas parahds 4543 rbl. 2) 21. Junijâ sch. g. Abramam Heimanfonam peederigu nekustinamu ihpaschumu Jelgawâ, sem 35 hipoteku Nr., IV. eezirkni. Ihpaschums wehrtets uf 9004 rbl., hipotekas parahds 5700 rbl. 3) 21. Junijâ sch. g. tam pascham peederigu un turpat atrodoschos nekustinamu ihpaschumu sem 164. hipoteku Nr., IV. eezirkni. Ihpaschums wehrtets uf 3426 rbl., hipotekas parahds 1500 rbl. 4) 31. Maijâ sch. g. Feklistam Kitowam un Perewotschikoweem peederigu nekustinamu ihpaschumu Jehkabschtatê sem 68., 70., 71. un 77. hipoteku Nr. Ihpaschums wehrtets uf 800 rbl., hipotekas parahds 1292 rbl. 55 kap.

Netiks pahrdotas Dunalkas Snikeru mahjas un Preekules-Asites Maf-Drihwinu mahjas, issludinatas uf 8. un 15. Maiju pee Leepajas apgabala teesas.

(K. G. A.)

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 24. Aprilî. Winu Majestetes Keisars un Keisareene ar Wisaugstajeem Behrneem wakar pahrbrauza no Maskawas Peterburgâ.

Berlinê, 5. Maijâ (22. Apr.). Wakarâ keisara pils baltajâ sahlê notika keisariskas dsimtes meelasts. Pee meelasta abi keisari issauza augstas laimes. — Wakarâ keisars Franzs Josefs aisbrauza no Berlines projam.

Berlinê, 5. Maijâ (22. Apr.) Keisars Franzs Josefs dabwinaja sw. Elisabetes ordeni Wahzijas keisareenei, prinzesei Irenei (printscha Heinricha laulatai draudsenei. Red.) un Schleswigas-Holsteinas prinzesei Feodorai. — Stefana ordena leelo krustu dabuja printschi Eitels, Friedrichs un Adalberts, Stefana ordeni ar briljanteem walstskanzlers firsts Hohenlohe, Stefana ordena leelo krustu v. Mikels.

Berlinê, 6. Maijâ (23. Aprilî). Kronprintscha pilngadibas swehtki eesahkahs pulksten 11 preeksch pusdeenas ar deewkalposchanu doma basnizâ, kur daudz augstmanu un walstskanzleru preekschgalâ bij sapulzejuschees. Pilsgalma dseedataju korim dseedot, basnizâ eenahza wisaugstakahs personas. Papreekschu gahja keisars Franzs Josefs ar Wahzijas keisareeni un keisars Wilhelms ar Badenes leelherzogu. Keisareenei sekoja winas jaunakee behrni, tad Italijas kronprinzis un Wahzijas kronprinzis ar saweem brahleem. Pehz spredika kronprinzi noswehrinaja. Tad keisars sawam dehlam sneedsa roku un nosukuhpstija winu uf waiga, pehz kam kronprinzis keisaram nosukuhpstija roku. Wehlak keisara pahris un kronprinzis sanehma laimes wehlejumus kehnina pils baltajâ sahlê. Pehz tam kronprinzim stahdija preekschâ wehstneekus, deputaziju wadonus, ministrus u. z.

Belgradê, 5. Maijâ (22. Aprilî). Peezpadsmit Bulgaru familijas ar 87 galwahm isbehdsa if Bulgarijas un luhdsa aprinka prefektu Masuritschu, lai tas gahdatu par winu usnemschanu Serbijas pawalstneezibâ. Pehz behgku isteikumeem wehl 40 behgku familijas esot zeltâ uf Serbiju. Robeschu stanzijâ Jaworâ esot eeradušchees behgli if Makedonijas ar lopeem un wisu zitu montibu.

Londonâ, 5. Maijâ (22. Apr.). Hetons pahrgahja pahr Walas upi, stipri no eenaidneekeem apschaudits. To sinodams, Robertfs issaka zeribas, ka Angku saudejumi nebuhschot gruhti. Peektdeen Hamiltona kawalerija nekahwa saweenotees diwahm Buhru nodalahm, kurahm bija leeli saudejumi. Hamiltons pahrgahja pahr neleelo upi Wetu. Buhri, kas stahw Bartona brigadei pretim, eenehmuschi stipru posiziju.

Londonâ, 6. Maijâ (23. Apr.). (R. ag.) Feldmarschals Robertfs telegrafê if Blumfontenas: Schodeen es tuwojos Wet-upei uf trim juhdsehm. Mehs eenaidneeku apschaudijam ar leelgabaleem trihs stundas, bet newarejam upei pahri tikt. Bet jahjoschâ infanterija apgahja eenaidneeka spahrnam apkahrt un pahrgahja pahr upi. Wakar Hamiltona diwisija aiskaweja diwu Buhru kara pulku saweenoschanos.

Tirgus sinas.

Rigâ, 22. Aprilî. Labibas tirgus kluss, tadehk'a peewedumi masi. Tatschu zenas stingras. Rudsi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 75—78 kap. pudâ. Kweeschi, Krewu, 128 mahrz. smagi, 90—92 kap. pudâ. Meeschi, schahseti, 100 mahrz. smagi, 79 kap. pudâ, Kursemes 70—73 kap. pudâ, Kreewu, 108 mahrz. smagi, 80 kap. pudâ. Ausas, Kreewu 61 kap. pudâ, labakahs 63—72 kap. pudâ, schahwetahs 61—65 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs 169 kap. pudâ stepju sehklas 172 kap. pudâ.

Leepajâ, 24. Aprilî. Rudsi, 120 mahrz. smagi, 72—80 kap. pudâ. Ausas 61½—78 kap. pudâ. Meeschi 80 kap. pudâ. Linsehklas 168 kap. pudâ. Kanepju sehklas 126—127 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

A. Austr. W.-P—â. 6. num. naw wairs dabujams. — **L. Osw. Tsch—â.** Ja gan, uf Jums. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 24-го Апрѣля 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Praktiseju no 20. Maija 1900. gada

Kemerôs.

Dr. med. A. W. Zwinew.

Pasaudets

zelâ no Illijenu krogus lihdz Grobinai **manteka maisê,** saturoschs drehbes, kas if rateem iskritis. Godigais atradejs teek luhgts, to pret 10 rubku pateizibas algas nodot Grobinas polizejas waldê.

Kreetni muhrneeki

preeksch leekakam buhwem teek mekleti no **L. Kreslera, Jelgawâ.**

Smehketaju kungeem!

Tà kà Goudron-hilses naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlies prasijums pehz labahm un tomehr lehtam hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschahs

Dim-hilses no A. N. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawas

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12.

Minetàs Dim-hilses ir if stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsehtas bodês.

NB. Tàpat ari **ihstàs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli) un **Lichtensteina Automata-hilses** ir eewehlamas

Atnahza: Turku tabaka no Karkowas fabrikas P. Buras & Co. ar wirsrakstu: Factum-Teescham.

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas un Uſsdoſchanas Sabeedriba

Katolu eelâ № 46, „Semkopja" redakzijas telpàs. Sawu darbibu Sabeedriba usſahka ſchi gada februara mehneſî.

Beedru garantija 31. martâ 66000 rbl.

1 Rem preti eguldijumus un maksà par tem 6 prozentus gadâ. Par aisdewumeem nem 7—8%. Darba laiks ir darba deenu no pulkſt. 11—12.

Kursemes kreditbeedribas direkzija

tikuse luhgta:

1) **no Martina Dsihwit kunga:**
krahschanas kases sihmi uf augleem Lit. D. № 26661 à 200 rbl., no 1. Maija 1887. g., israkstitu uf Martina Dsihwit wahrdu if Wezmuischas (Neuhof), ar kuponeem preeksch 1. Maija 1900. g. u. t.;

2) **no Ans Grünberg kunga:**
krahschanas kases sihmes uf augku-augleem:
№ 121403 à 50 rub., no 23. Dezembra 1896. g.,
„ 126038 à 100 rub., no 1. Augusta 1897. g.,
„ 133409 à 45 rub., no 17. Junija 1898. g.,
„ 136172 à 45 rub., no 21. Nowembra 1898. g.,
israkstitas uf Ans Grünberg wahrdu if Raukeem;

3) **no Ilses Behrsemneek kundses:**
krahjkases sihmi uf augleem Lit. D. № 34134 à 500 rub., no 1. Maija 1889. g. un Lit. F. № 726 à 300 rub., no 19. Augusta 1892. g., abjas israkstitas uf Ilses Behrsemneek wahrdu if Walles muischas, ar kuponeem preeksch 1. Maija 1900. g. u. t.;

4) **no Talsingu pagasta teesas:**
krahjkases sihmi uf augleem Lit. F. 2424 à 100 rub., no 2. Maija 1894. g., israkstitu uf Jana Ohsis wahrdu if Jaun-Sehres, ar kuponeem preeksch 1. Maija 1900. g. u. t.;

5) **no wirsleitnanta O. Retzky kundses:**
aisleenas sihme no 21. Junija 1899. gada sem № 27064, par aisleenu no 500 rubleem, israkstitu uf winas wahrdu, — un

6) **no bankas padomneeka Leona von der Ropp kunga:**
krahjkases sihmi uf augku-augleem № 141930 à 100 rub., no 20. Augusta 1899. g. un № 141931 à 50 rub., no 20. Augusta 1899. gada, israkstitas abjas uf Lawises Dsilnau wahrdu if Saules, —

noteikt par isnihzinatam.

Norahdot uf Wisaugstaki apstiprinato Kursemes kreditbeedribas krahjkases statutu § 10., top wisi tee, kam sche pee minetas un par pasuduscham peeteiktas krahjkases sihmes buhtu, zaur scho usaizinati, schos dokumentus wiswehlakais weena gada laikâ, rehkinot no tahs deenas, kur schi sludinaschana trescho reisi „Kursemes Gubernas Awisê" un „Latweeschu Awisês" notikusi. Kursemes kreditbeedribas direkzijai usrahdit; ja tà nenotiktu, tad direkzija augschâ minetem ihpaschneekeem tad to likumigi nederigu pirmo dokumentu weetâ liks isdot **jaunus, weenigi derigus duplikatus.**

Jelgawâ, 14. Aprilî 1900. № 10815.

Direkzijas padomneeks: O. **von Behr.**
Darbwedis: H. W. **Pychlau.**

Jelgawas Dseed. Beedriba „Lira".

Swehtdeen 30. Aprilî 1900. g.

Jelgawas Amatneezibas Beedribas sahlê:

Konzerts.

Peedalisees: Operu dseedatajs **J. Dubura** kungs if Rigas, **beedribas solo kwartets, jaukts koris** (60 dseed.) un **wihru koris** dirigenta brihwa mahksleneeka O. **Kaulina** kunga wadibâ.

Sahkums pulksten 7½ wakarâ.

Eeseja: 1. weetâ nebeedreem à 1 rub., beedreem à 75 kap., 2. weetâ nebeedreem à 75 kap., beedreem à 50 kap.; balkonâ nebeedreem kà ari beedreem 1. rindâ à 50 kap. un otrâ rindâ à 30 kap.

Pehz konzerta: Balle.

Maksà: Nebeedru kungeem un dahmam à 50 kap., beedru kungeem un dahmam à 30 kap.

Stihgu orkestris.

Preekschneeziba.

Godalgots Jelgawâ 1895. g.

J. Lahzis, Rigâ.

Tschuguna leetawa un akmenu kaltawa.

Peedahwà daschadus **tschuguna, granita** un **marmora kapu krustus, kapu benkus, lehdes metala kronus** u. t. pr. par peenehmigu zenu.

Fabrika: Kihschefera eelâ. Telefons № 987.

Noliktawas: Terbatas eelâ № 22 un **Meera eelâ № 3.** Telefons № 986.

NB. Jaunee zenu rahditaji ir tagad dobujami un uf peeprasijumu teek bes maksas peesuhtiti.

Ar Wina ekselenzes Kursemes gubernatora kunga atwehles atwehru

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 1,

Schnitu sihmeschanas un peegreeschanas skolu

preeksch dahmu un behrnu apgehrbeem un weschas

Mahzits teek pehz jaunakàs un loti weegli eegaumejamàs **Hirscha metodes, Berlinê.** Pilnigs kursus duhrê 3 mehneschi un maksà **15** rublus. Peegreeschanas kursu war ismahzitees 1 mehnescha laikâ un maksà **10** rublus.

Preekschneeze S. Franzkiewicz.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris

Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dſelſzeła ſtanzijai,

eewehle

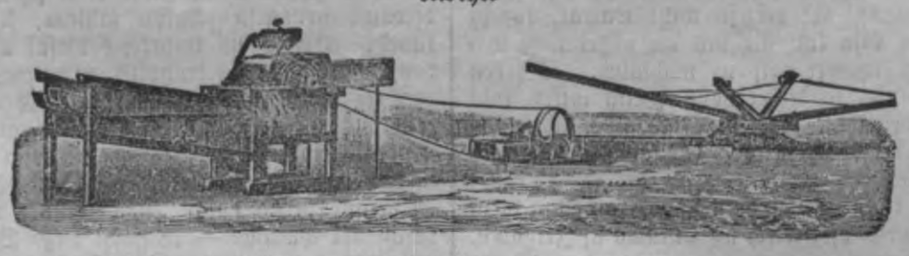

kulamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpela dſenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak ſirgeem ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wiſas maſchinas no **jaunakàs** un **labakàs konſtrukzijas** un if **iſmekletà wislabakà materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wiſadu ſortu arkli, ſehklas-aparaji, ezeſchas, ſehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtiſanas maſchinas, ekſelu maſchinas** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaſchinas

jaunakàs konſtrukzijas

if **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 ſirgu ſpehka.

Wehſtulu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Segleneeku prezes

peedahwà leelà iſwehlê

T. S. Smirnowa mantineeki.
J. S. Parûgina mantineeki.

Ihpaschneeks A. Artemjew's,
Jelgawâ, Akzises eelâ.

Sawà no manim dibinatà pirmà

ſchnitu ſihmeſchanas un peegreeſch. ſkolâ

kà ari manà pirmà

iſtabas-meitu ſkolâ

teek ikdeenas **jaunas ſkolneezes** uſnemtas un kreetni iſmahzitas. Schnitu ſihmeschana preeksch wiſadam drehbem bez uſprowes, kà ari prowes taiſjas ſadrahkaſchana duhrê 14 deenas un maksà 7 rub. — Prowes taiſjas ſchnitu ſihmeſchana ſadrahkaſchana un weſelu kostima pagatawoſchana duhrê 4 nedelas un maksà 10 r. Jaunas meitenes bez preekſchſinibam war ſchuhſchanâ, ſchnitu ſihmeſchanâ un peegreeſchanâ 3 mehn. laikâ iſmahzitees un mazziba maksà par to laiku 16 rublus. Uſ wehleſchanos kortelis namâ. Iſtabas meitu mahzekleem wajaga 4 nedelas mahzitees un maksà 10 rub. Pehz mahzibas laika ſkolneezem teek weetas eerahditas ar leelu algu.

Preekſchneeze **M. A. Brachmann,**
23. Jelgawâ, Katolu eelâ 23.

Wahgu buhwetawa

Katolu eelâ № 42.

Lehgeris no

jauneem wahgeem un kamanam, kà ari peenemu wisadus islabojumus un isdaru kaleju, stelmakeru, lakeeru un sedleneeku darbus ihsâ laikâ par mehrenam zenam.

H. Sanderbeck.

Zeen. mahzitaju kungeem!

Pee **J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ** isnahza:

Sihmes

par peeminu eeswehtischanas deenai.

40 gabali leelakà formatà 75 kap.
40 „ masakà formatà 50 kap.

J. Palewitscha

Dseedaschanas mahziba tautas skolàm.

Motto: Dseedot dsimu, dseedot augu,
Dseedot muhschu nodsihwoj',
Dseedot weegli eelihgoju,
Paradises dahrsinâ.

Otrs pahrlabots un papildinats isdewums.

Zena 40 kap.

Wisjaunakàs pasaſinas

ar **daudz bildem** puschkotas, sazeretas no **H. C. Anderſena,** tulkotas no **Fr. Miekona.**

Zena 60 kap.

Glihtrakstischana un ahtrrakstischana.

Latweeschu preekschraksti

ar isskaidrojumeem.

Metodisks wadons preeksch rakstischanas skolàs un mahjàs.

Sastahdijis

Uhdra Jahnis

pehz **J. N. Miklinowska** preekschraksta sistemas Kreewu walodâ.

Maksà **50** kap.

Дозволено цензурою. Рига, 24-го Апрѣля 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)